

198 JAETTA RAAMATUSTA

Raamatturyhmämateriaalin kehittäminen Korson seurakunnan rippikouluihin

Ville Koskiniemi

Ville Salminen

Opinnäytetyö, syksy 2014

Diakonia-ammattikorkeakoulu,

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK) Kirkon nuor-

risotyönohjaaja

TIIVISTELMÄ

Koskiniemi, Ville & Salminen, Ville. 198 jaetta Raamatusta. Raamatturyhmämateriaalin kehittäminen Korson seurakunnan rippikouluihin. Diakonia-ammattikorkeakoulu, syksy 2014. 73 s., 5 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli arvioida ja kehittää Korson seurakunnan raamatturyhmämateriaalia. Päivitettävä materiaali oli valmistunut keväällä 2014 ja sen kehittämisen tarve tuli Korson seurakunnan rippikoulutyöltä.

Rippikoululaiset, isokset ja ohjaajat arvioivat raamatturyhmämateriaalia rippikoulujen jälkeen. Isosten ja rippikoululaisten arviointi kerättiin lomakekyselyllä, jossa oli sekä strukturoituja kysymyksiä että avokysymyksiä. Ohjaajilta pyydettiin arviointia lomakkeella, jossa oli pelkästään avokysymyksiä. Kaikkiaan kyselylomakkeita palautui 201 rippikoululaiselta, 37 isoselta ja viideltä ohjaajalta. Vastaukset koottiin Excel-taulukon, josta ohjelman funktioiden avulla tarkasteltiin vastausten keskiarvoja, keskihajontaa ja korrelaatiota. Arvioinnin avulla raamatturyhmämateriaalia arvioitiin ja päivitettiin.

Rippikoululaisilta kerätyssä aineistossa korostui pienryhmien ja yhteishengen merkitys. Rippikoululaisten mielestä Raamatun lukeminen ikätoverien kanssa oli mukavaa ja pienryhmien toiminnalliset tehtävät helpottivat Raamatun sisällön ymmärtämistä. Keskeisimmät kehittämishaasteet liittyivät raamatturyhmien käytännön toteutukseen. Raamatturyhmiin kaivattiin lisää ryhmäyttämistä ja kokoon-tumiskertojen kestoa tuli tasoittaa. Sisällöllisesti materiaaliin kaivattiin lisää kokonaisuuksia vaihtoehdoiksi jo olemassa oleville. Lisäksi materiaalin kysymysten ja keskustelutehtävien ohjeistuksiin kaivattiin selkeyttämistä. Ohjaajien vastauksissa tärkeiksi asioiksi mainittiin materiaalin rippikouluoppitunneille antama tuki ja isosten oma materiaali. Arvioinnissa esiintyneitä positiivisia asiakokonaisuuksia pyrittiin ylläpitämään ja vahvistamaan päivitettyssä materiaalissa.

Päivitetty materiaali on kaksiosainen kokonaisuus, jossa toinen osa on isosten materiaali ja toinen ohjaajan materiaali. Isosten materiaali sisältää yhdeksän teemaa, joita isokset käsittelevät yhdessä rippikoululaisten kanssa. Ohjaajan materiaali sisältää isosten omat raamatturyhmät, joiden tarkoituksena on antaa valmiuksia rippikoululaisille pidettäviin raamatturyhmiin.

Asiasanat: rippikoulu, raamatturyhmä, isonen, Raamattu, toiminnallisuus, materiaali, kvantitatiivinen tutkimus, kvalitatiivinen tutkimus

ABSTRACT

Koskiniemi, Ville & Salminen, Ville. 198 Bible Verses. Small group Bible study material for confirmation classes. 73 p., 5 appendices. Language: Finnish. Autumn 2014. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the thesis was to evaluate and develop the small group Bible studies of the Korso Lutheran congregation. The small group Bible study material of the congregation was completed in the spring of 2014, and the request to improve that material came from the congregation's youth work department. The material for the developing work was gathered as an evaluation of the small group Bible studies. The research methods used for the evaluation were a multiple choice questionnaire and open questions related to the development. The multiple choice questionnaire was used for collecting feedback from the confirmands and young confirmed volunteers (YCVs). The evaluation from the youth workers was collected by using forms with open questions. The total amount of evaluations collected was 201 from the confirmands, 37 from the YCVs and 5 from the youth workers. In the confirmation camps of Korso congregation questionnaires were used to collect feedback about the small group Bible studies and their functionality. The averages, standard deviations and correlations of the answers were examined by using the mathematical functions of excel. The data that was collected in this manner was used to evaluate and develop the small group Bible studies.

In their feedback the confirmands underscored the importance of peer groups and team spirit within the groups. They pointed out that reading the Bible with their peers was pleasant and that the functional exercises made it easier for them to understand the contents of the Bible. The most important challenge of development was related to the practical implementation of the small group Bible studies. The respondents wanted more tasks to be included in the small group Bible studies and they wanted to standardize the duration of the small group Bible studies. The respondents also wanted to clarify the guidelines of the small group Bible studies. The youth workers felt that the small group Bible studies supported the teachings of the confirmation classes. They also mentioned that the small group Bible studies were important for the YCVs.

The goal in the updated small group Bible study material was to maintain and strengthen the most important things pointed out by the respondents in their evaluation. The updated material has two parts in it. The first part is for the YCVs and the second part for the youth workers. The material for the YCVs consists of nine themes, which are carried throughout the small group Bible studies. The material for the youth workers also consists of nine themes the purpose of which is to provide tools for the YCVs to lead the small group Bible studies for the confirmands.

Keywords: confirmation preparation, small group Bible studies, young confirmed volunteers, the Bible, functionality, quantitative research, qualitative research

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 RIPPIKOULUTYÖ SEURAKUNNAN TYÖMUOTONA.....	7
2.1 Rippikoulu.....	7
2.2 Raamatturyhmät rippikoulussa	8
2.3 Isostoiminta osana rippikoulua	11
2.4 Rippikoulun pedagogiikka.....	14
3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA LÄHTÖKOHDAT	17
3.1 Rippikoulutyö Korson seurakunnassa	17
3.3 Hankkeesta opinnäytetyöksi.....	19
3.4 Aineiston kerääminen ja analysointi	20
4 RAAMATTURYHMÄMATERIAALIN ARVIONTI.....	22
4.1 Aineiston arvioinnissa käytetyt menetelmät.....	22
4.2 Arviointikysely rippikoululaisille.....	23
4.3 Arviointikysely isosille	26
4.4 Arviointilomake ohjaajille	29
4.5 Yhteenveto	30
5 MATERIAALIN KEHITTÄMINEN	32
5.1 Havainnot kerätystä aineistosta.....	32
5.2 Materiaalin kehittäminen ryhmistunneittain.....	32
6 POHDINTA	36
LÄHTEET.....	39
LIITE 1: Raamatturyhmämateriaali isosille.....	43
LIITE 2: Raamatturyhmämateriaali ohjaajille.....	57
LIITE 3: Arviointilomake rippikoululaisille	71
LIITE 4: Arviointilomake isolle	72
LIITE 5: Arviointilomake ohjaajille	73

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme oli kehittämishanke, jonka tavoitteena oli arvioida ja kehittää Korson seurakunnan raamatturyhmämateriaalia. Teimme keväällä 2014 hankeharjoittelussamme Korson seurakunnalle raamatturyhmämateriaalin, joka otettiin käyttöön kesällä 2014. Hankkeemme aikana pohdimme materiaalin sisältöä ja sitä, mihin se pohjautuu. Monista vaihtoehdoista rajasimme materiaalimme käsittelemään Raamatun eri tekstejä, jotka liittyvät Korson seurakunnan rippikoulusuunnitelmassa oleviin päivän teemoihin. Muissa seurakunnissa jo olemassa olevista materiaaleista huolimatta Korson seurakunnassa haluttiin kehittää oma materiaali, joka mukailee Korson rippikoulujen päivien teemoja. Idea opinnäytetyöstä syntyi yhteisestä halusta työelämätahon kanssa. Päätimme pyytää rippikoululaisia, isosia ja ohjaajia arvioimaan tekemämme raamatturyhmämateriaalin.

Tavoitteenamme oli luoda jotain uutta rippikoulujen raamatturyhmämateriaaleihin, joten teimme materiaalistamme kaksiosaisen. Ensimmäinen osa on isosten käytössä oleva rippikoululaisten raamatturyhmämateriaali. Toinen osa materiaalista on tehty käsiteltäväksi isosten kanssa ohjaajien johdolla. Isosille ohjattavien kokonaisuuksien tarkoituksena on tuoda rippikouluun jotain omaa myös isosille sekä antaa heille valmiuksia ohjata ryhmiä rippikoululaisille.

Hyödynsimme opintojemme aikana opittua Raamatun selitysteoksien käyttöä materiaalin tekemisessä. Raamatturyhmämateriaalimme on jaoteltu yhdeksään teemaan: tutustuminen, luominen, Jeesus, Jeesuksen vertaukset, pelastus, Pyhä Henki, seurakunta, 10 käskyä sekä usko. Teemojen käsittelyjärjestystä ei ole määritetty, vaan rippikoulun ohjaajat voivat valita käsiteltävät teemat päivän aiheen mukaan. Tämä mahdollistaa materiaalin käytön muuallakin kuin Korson seurakunnassa. Kaikkia teemoja ei välttämättä tarvitse käsitellä yhden rippileirin aikana.

Opinnäytetyöraporttimme toisessa luvussa esitellään seurakuntien rippikoulu-työhön liittyviä teoreettisia lähtökohtia ja opinnäytetyössämme käytettyjä käsitteitä. Luvuissa 3–6 käsitellään opinnäytetyöprosessiamme. Opinnäytetyöraporttissamme käytämme isosten omalle ryhmälleen ohjaamista raamatturyhmistä nimitystä ”ryhmis” ja yksittäisestä ryhmäkerrasta käytämme nimitystä ”ryhmistunti”. Ohjaajien isosille pitämistä raamatturyhmistä käytämme nimitystä ”isosten ryhmis”.

Opinnäytetyöraportin liitteenä on kokonaisuudessaan arvioinnin pohjalta kehitetty kaksiosainen materiaali (LIITTEET 1 & 2). Lisäksi liitteenä on arviointiin käytetyt lomakkeet (LIITTEET 3, 4 & 5). Materiaalille haluttiin keksiä jokin kuvaava nimi. Aikaisemmin Korson seurakunnan käytössä ollut materiaali oli nimetty ”ryhmismateriaaliksi”. Päädyimme nimeämään materiaalin ensimmäisen osan Raamatun jakeiden lukumäärän mukaan: 198 jaetta Raamatusta.

2 RIPPIKOULUTYÖ SEURAKUNNAN TYÖMUOTONA

2.1 Rippikoulu

Rippikoulu tavoittaa vuosittain lähes kokonaisen ikäluokan nuoria. Vuonna 2013 rippikoulun kävi 15-vuotiaista kaikkiaan 48 000, joka on 84,6 % koko ikäluokasta. Rippikoulun tavoittavuudessa ei ole merkittäviä eroja tyttöjen ja poikien välillä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.) Rippikoulun tarkoitus on opettaa nuorille asioita siitä uskosta, johon heidät on kastettu. Rippikoulu on osa kirkon kasteopetusta, joka kestää koko elämän ajan. Rippikoulun tehtävä on auttaa nuorta ymmärtämään uskon kysymyksiä hänen omassa elämässään. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 5.) Rippikoulun lähtökohtana on lähetyskäskyn toteuttaminen:

Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. (Matt. 28:19–20.)

Rippikoulussa on mahdollista antaa nuorelle eväitä oman uskon ymmärtämiseen uskon sisällön opettamisen kautta. On kuitenkin muistettava, ettei kukaan voi nuoren puolesta kuitenkaan uskoa, eikä asettaa uskolle vaatimuksia. Rippikoulu on Jumalan sanan, evankeliumin eteenpäin viemistä. (Pruuki 2010, 47.) Rippikoulun yleistavoite on:

Nuori vahvistuu siinä uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on pyhässä kasteessa otettu, ja kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa ja seurakuntayhteydessä”. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 18.)

Rippikoulusta keskeisimmät yksittäiset mieleen jääneet asiat ovat Niemelän tutkimuksen mukaan yleinen ilmapiiri ja vuorovaikutustilanteet. Myönteisellä kokemuksella rippikoulusta on suuri merkitys asenteisiin uskoa ja seurakunta kohtaan rippikoulun jälkeen. (Niemelä 2007, 51–52, 166.)

Niemelän tutkimuksen mukaan rippikoululaiset odottavat rippikoululta kavereiden kanssa yhdessäoloa ja hauskaa tekemistä. Raamatun tuntemuksen lisääntymistä odotetaan tulosten perusteella huomattavasti vähemmän. (Niemelä 2002, 88.) Raamatturyhmämateriaalin lähtökohtana on yhdessä tekemisen kautta tutustua paremmin myös Raamattuun.

Huolimatta vähäisistä odotuksista uskonnollisuuteen tai Raamatun lukuun, rippikoululla on vaikutusta nuorten hengellisyyden kehittymiseen. Niemelän tutkimuksen mukaan kolmannes nuorista koki, että rippikoululla oli uskonnollista antia. Yli puolet (64 %) nuorista vastasivat rippikoulun jälkeen, että heidän kuvansa uskosta, Jumalasta ja seurakunnan toiminnasta ovat muuttuneet myönteisimmiksi. Tyytyväisyydellä rippikouluun on keskeinen merkitys asenteen muutokseen. Niemelän tutkimuksessa kerättiin aineisto myös 5 vuotta rippikoulun jälkeen. Myönteinen suhtautuminen seurakuntaan oli säilynyt 50 % vastaajista. Myönteisesti suhtautuvien määrä oli viiden vuoden aikana laskenut hienman, mutta oli edelleen korkeampi, kuin rippikoulun alussa myönteisesti suhtautuvien määrä (43 %). (Niemelä 2007, 11–14.)

Rippikouluun osallistuminen on pääosin nuorille mieluista. Niemelän tutkimuksen mukaan 62 % nuorista ovat melko tai erittäin innoissaan rippikoulun aloittamisesta. Tytöt suhtautuvat rippikoulun aloittamiseen poikia innokkaammin; 71 % tytöistä ovat tutkimuksen mukaan melko tai erittäin innoissaan. Pojilla vastaava luku oli 52 %. (Niemelä 2002, 69.)

2.2 Raamatturyhmät rippikoulussa

Vertaisryhmät ovat nuorille hyvä keino oppia uusia vuorovaikutustilanteita, jotka eroavat selvästi heidän kotonaan oppimista tilanteista ja suhteista. Nuoren vuorovaikutus ja tunteiden ilmaiseminen on erilaista ystävien keskuudessa kuin omassa perheessä. Vertaisryhmien merkitystä nuorelle voi tarkastella neljässä eri kategoriassa: psykologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti. Vertaisryhmien psykologinen merkitys nuorelle on työstää suhdetta omaan

itseensä sekä opetella omien tunteiden ja ajatusten ilmaisua. (Lähteenmaa & Näre 1998, 329–330.)

Ryhmät antavat nuorelle valmiuksia toimia ihmissuhteissa oman persoonansa ja sukupuolensa edustajana. Kulttuurisesti ja yhteiskunnallisesti vertaisryhmät auttavat nuorta ymmärtämään sosiaalisia asemia ja niiden muokkaamista. Vertaisryhmien avulla nuori siis rakentaa omaa persoonaansa, identiteettiään ja roolejaan. Suurin merkitys vertaisryhmillä nuoruudessa on nuoren oman sosiaalisen identiteetin rakentaminen. Sosiaalisella identiteetillä tarkoitetaan ihmisen käsitystä siitä, miten muut ihmiset näkevät hänet ja miten hän voi tähän kuvaan itse vaikuttaa. Monella rippikouluikäisellä nuorella tämän identiteetin tiedostaminen ja rakentaminen on alkutekijöissään ja siksi rippikoulujen erilaisten pienryhmien onnistuminen on tärkeää. (Lähteenmaa & Näre 1998, 329–330.)

Suomalaisissa rippikouluissa käsitellään Raamattua usein erilaisissa raamatturyhmissä. Näitä noin neljän tai viiden hengen ryhmiä ohjaa isonen tai isospari. Ryhmän ohjaaminen voi olla isoselle haastavaa, mutta rippikouluohjaajan tuella ja hyvällä ohjeistuksella isonen voi saada ryhmän ohjaamisesta mielekkään kokemuksen. Raamatturyhmät ovat omanlaisiaan vertaisryhmiä, joissa kullekin jäsenelle syntyy helposti oma roolinsa. Raamatturyhmistä on pyrittävä luomaan turvallisia niiden kaikille jäsenille. Raamatun käsittely pienryhmissä voi olla todella antoisaa, jos kaikki ryhmän jäsenet uskaltavat tuoda esiin mielipiteitään ja kysymyksiään muiden pilkkaamatta tai arvostelematta. (Porkka 2004, 59–61.)

Raamatun kertomukset puhuttelevat nykypäivänä arkisten tilanteiden kautta. Vaikka Raamatun kertomukset ovat vanhoja, samankaltaisia asioita tapahtuu meidän arjessamme. Näiden yhtäläisyyksien etsimisen ja löytämisen avulla on mahdollista oppia tuntemaan Raamattua. (Köykkä 1993, 8.) Köykin mukaan nykykulttuurissamme Raamattu on kokenut suoranaisten arvovallan romahtamisen. Ihmiset pitävät Raamattua lähinnä uskonnollisena tekstikokoelmana, josta he löytävät vastauksia henkilökohtaisiin elämäkysymyksiinsä. Ihmiset näkevät Raamatun lähinnä subjektiivisena, eivät objektiivisena. Maailman monikulttuurisuudesta johtuen rippikouluissa joudutaan yhä useammin vastaamaan nuorten kysymyksiin: ”Miten Raamattu olisi yhtään sen pyhempi kirja kuin esimerkiksi

Koraani on?” tai ”Minkä takia Raamatun oppeja pitäisi soveltaa omaan elämäänsä yhtään sen enempää kuin Internetin keskustelufoorumien elämänohjeita?” Rippikoulun ohjaajien on kyettävä selittämään miksi esimerkiksi tarina Joosefista veljiineen on merkittävämpi kuin kaunokirjallisuuden teokset ja on perusteltava miten Ilmestyskirja on todempi kuvaus ihmiskunnan tulevaisuudesta kuin tieteiselokuvat. (Köykkä 2005, 55–56.)

Yhtenä haasteena rippikoulujen raamattuopetuksessa voidaan nähdä nuorten tarve saada vastauksia elämänkysymyksiinsä. Nuoruudessaan ihminen rakentaa subjektiivisesti omaa identiteettiään ja maailmankatsomustaan. Tästä johtuen nuori ihminen suhtautuu kaikkeen näkemäänsä ja kokemaansa hyvin varuksellisesti. Raamattu ei ole tässä kohtaa poikkeus. Seurakunnan raamattuopetuksessa olisi siis hyvä suunnata siihen ajatukseen, että nuori saisi Raamattuun tuttavallisen ja luotettavan yhteyden ja että nuori saisi Raamatusta omaa ikäryhmäänsä koskeviin elämänkysymyksiin vastauksia. Nuorta ei kosketa Raamatun tutkiskelu objektiivisena esineenä tai kokoelmana, vaan hänen on saatava kokea se oman subjektiivisuutensa kautta. Lopulta nuoret mittaavat Raamatun arvon itselleen sen perusteella kuinka hyvin se vastaa heidän kysymyksiinsä täysin luonnollisista elämän osa-alueista kuten rakkaudesta ja kuolemasta. (Köykkä 2005, 57.)

Omaksuttujen arvojen ja asenteiden kyseenalaistaminen on osa rippikoululaisen ikäkehitystä. Rippikoululainen ei automaattisesti omaksu vanhempiansa näkemyksiä vaan haluaa valmistaa oman maailmankuvansa. (Niemelä 2002, 33.) Rippikouluohjaaja ei myöskään pysty antamaan uskosta tai Jumalasta nuorelle valmista kuvaa. Vertaistuki on nuorelle erittäin tärkeää rakentaessaan omaa käsitystä ympäröivästä maailmasta. Toisten nuorten näkemykset ovat nuorelle helpommin omaksuttavissa kuin iältään vanhempien henkilöiden näkemykset. Tällöin isosen rooli seurakuntalaisena korostuu.

Elämä, usko ja rukous ovat rippikoulusuunnitelman mukaiset ydinsisällöt rippikoulussa. Näiden kolmen alueen tulee olla näkyvillä kaikessa rippikoulun opetuksessa tai vähintäänkin jokaisen tulee esiintyä päivittäin. (Pruuki 2010, 49.) Raamatturyhmämateriaali on keskittynyt nuorten omien elämänkokemusten

kautta Raamatun ja uskon käsittelyyn. Teoreettisesti ajatellen elämä ja usko ovat ryhmätunneilla hyvin edustettuna, mutta rukous saattaa jäädä näistä vähemmälle huomiolle. Materiaali on kuitenkin rakennettu Raamatun tekstien eli Jumalan ilmoituksen äärelle. Raamatturyhmät käsittelevät päivittäin samaa teemaa, kuin muu opetus ja leirijumalanpalvelukset. Näin ollen rukous tulee esille käsiteltävistä aiheista päivän aikana rippikoulun hartauselämässä ja jumalanpalveluksen muodossa. Pruukin mukaan on oleellista, että päivän opiskeluilta on yhteys päivän jumalanpalveluselämään (Pruuki 2010, 49).

2.3 Isostoiminta osana rippikoulua

Isonen on rippikoulun käynyt keskimäärin 16,3-vuotias nuori, joka toimii seurakunnan nuorisotyössä työntekijöiden apuna (Porkka 2012, 234). Leirimuotoisen rippikoulun onnistumisen kannalta isosilla on todella suuri merkitys. Vaikka isokset ovat usein vain muutaman vuoden rippikoululaisia vanhempia ja usein elämässään keskeneräisiä, he voivat toimillaan ja aitoudellaan osoittaa rippikoululaisille suuntaa kohti positiivista leirihenkeä ja seurakuntaa. He ovat rippikoululaisille samaistumisen malleja ja helposti lähestyttäviä esikuvia. Isoiset toimivat rippikoululaisten ja ohjaajien välillä ja yhdistävät näin koko leiriväen yhteen. Isoiset kannustavat omalla esimerkillään nuoria mukaan isoskoulutukseen ja muuhun seurakunnan toimintaan. (Porkka 2004, 60.)

Ensimmäiset leirimuotoiset rippikoulut järjestettiin Nurmijärven seurakunnassa vuonna 1937. Tuolloin sai alkunsa kaksi kirkkomme nykyistä menestystuotetta: leirimuotoinen rippikoulu ja isostoiminta. Isostoiminta kehittyi yhdessä leirimuotoisen rippikoulun kanssa ilman sen merkityksen tarkempaa miettimistä. Tuohon aikaan huomattiin, että isosia yksinkertaisesti tarvittiin leirien toteuttamisessa. Isoiset olivat ikänsä puolesta lähempänä rippikoululaisia ja korjasivat näin olemassaolollaan työntekijöiden ja nuorten välistä ikäkuilua. Isostoiminta voidaan nähdä sekä rippikoulutyön menestyksen syynä, että seurauksena. Ilman isosia leirimuotoisen rippikoulun järjestäminen olisi todella vaikeaa ja toisaalta isosten ollessa mukana rippikouluissa monet rippikoululaiset jatkavat omalta osaltaan

kirkkomme vahvaa isostoiminnan perinnettä rippileirinsä jälkeen. (Porkka 2005, 82–83.)

Isosia oli mukana rippileireillä jo 1930- ja 1940-luvuilla. Isostoiminnan taustalla on Irja Kilpeläisen kehittämä ison siskon ja ison veljen malli. Kilpeläisen kehittämän mallin taustalla on 1930-luvulla Suomen Kristillisen Ylioppilasliiton koulutytöleireillä syntynyt isosiskoperinne. Näiden isosiskoja voidaan katsoa olevan nykyisten isosten edeltäjiä. Heidän tehtävissään oli paljon samankaltaisuuksia nykyisosen tehtäviin nähden. Isosiskon tehtävinä oli tuolloin pienryhmien ohjaaminen, järjestyksen ylläpito, erilaiset käytännön tehtävät, opetukseen liittyvät tehtävät ja iltaohjelmien suunnittelu ja toteuttaminen. Tuolta ajalta pohjautuvat nykypäivän rippikouluissa yleiset iltaohjelmaperinteet leikkeineen ja lauluineen. (Porkka 2005, 83.)

Isoskoulutus alkoi työmuotona 1960-luvulla ja ensimmäinen isoskoulutusaineisto julkaistiin vuonna 1966. Tässä vaiheessa isosiksi valittiin muutaman vuoden rippikoululaisia vanhempia nuoria, jotka olivat jo mukana seurakunnan muissa toiminnoissa. Rippikoululaisille he olivat samaistumisen malleja ja työntekijöille aputyövoimaa. 1960-luvun lopulla isosia ei ollut läheskään kaikissa seurakunnissa, eikä heiltä aina edes vaadittu isoskoulutusta. Vuonna 1973 piispainkokous hyväksyi Rippikoulun kokonaissuunnitelman, mikä yhtenäisti isostoimintaa koko maassa. Rippikoulusuunnitelma 1980 pohti edelleen ryhmänjohtajan roolia ja tehtäviä. Tuona aikana isosten määrissä ei tapahtunut juurikaan muutoksia. 1980-luvulla ryhmänohjaajien keski-ikä laski suurissa seurakunnissa. Suurien seurakuntien isokset olivat monesti itse käyneet rippikoulunsa edellisenä vuonna. Pienissä seurakunnissa ryhmänohjaajina toimi myös reilusti yli 20-vuotiaita nuoria, koska heidän työpanoksensa tarvittiin leirien järjestämisessä. (Porkka 2005, 83–83.)

1990-luku oli isostoiminnalle kasvun ja laajenemisen aikaa. Tuona aikana isoskoulutukseen osallistuvien määrä kaksinkertaistui ja koulutus pidentyi monissa seurakunnissa monivuotiseksi. Lisäksi isosia näkyi yhä useammin leiririppikoulujen lisäksi muissakin rippikouluissa, lasten ja varhaisnuorten leireillä, perheleireillä sekä diakonian leireillä. 2000-luvun alun isonen on tavallisesti leiritoimin-

nan ohella myös seurakunta-aktiivi, joka toimii esimerkiksi kerhonohtajana ja avustaa erilaisissa seurakuntatapahtumissa. Isostoiminnasta on rippikoulun tavoin tullut osa nuorisokulttuuria ja suomalaisten nuorten elämää. (Porkka 2005, 84–85.)

Porkan tutkimuksen mukaan isosilla on rippikouluissa monia tehtäviä. Yhdeksi tärkeimmistä isosen tehtävistä koettiin oman pienryhmän ohjaaminen. Tärkeäksi nähtiin myös tunnelman luominen, iltaohjelmien suunnitteleminen ja toteuttaminen sekä vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen. Muita isosen tehtäviä ovat hartauksien ja jumalanpalveluksien suunnittelu ja toteutus, raamatturyhmien ohjaaminen, käytännön askareet, päivystys ja valvonta sekä sielunhoitaja. (Porkka 2004, 59–67.) Isosen ei tarvitse tietää tai osata kaikkea, vaan tärkeää on olla oma ja rehellinen itsensä (Hakola, Pruuki & Pruuki 2007, 14). Kaikki elämän osa-alueet hallitseva isonen on ohjaajalle korvaamaton apu rippikoulussa. Se, että kaikki isokset olisivat täydellisiä, on kuitenkin mahdoton ajatus.

Nuori odottaa isosena toimimiseltaan paljon. Isokset haluavat uudelleen rippikouluille ja olla mukana toteuttamassa nuoremmilleen myönteistä rippikoulukokemusta. Isokset haluavat uusia ystäviä ja kokevat haluavansa toimia rippikouluilaisten kanssa. Isokset hakevat isostoiminnalta myös ryhmänohjaustaitoja, itsetuntemusta, vertaisten kanssa toimimista ja tarpeellisuuden kokemusta. (Porkka 2009, 317–318.) Ryhmätaidot ovat osa jokaisen ihmisen perustaitoja. Jokainen ihminen toimii elämänsä aikana monissa erilaisissa ryhmissä joko vapaaehtoisesti tai tahtomattaan. Rippikoulu on ryhmä johon kuuluu rippikoululaiset, isokset ja ohjaajat. Kun kaikki osapuolet tuntevat olonsa turvalliseksi ja yhteishenki on hyvä, uuden oppiminen saa hyvän pohjan. Isosten rippikouluissa vetämät raamatturyhmät ovat loistava paikka ryhmähengen nostattamiseksi. Näissä ryhmissä jokainen rippikoululainen tutustuu omaan isoseensa ja ryhmän muihin jäseniin paremmin ja tulee henkilökohtaisesti huomatuksi. Isosella on suuri rooli siinä, että tämä henkilökohtainen huomaaminen toteutuu. (Harjunpää, Paananen, Parviainen & Saarainen 1994, 122.)

Porkan tutkimuksen mukaan isosista puolet (52 %) odottaa paljon tai jonkin verran Raamatun sisältöön tutustumista (Porkka 2009, 318). Isokset eivät vain ole

leireillä vain ohjaajan apulaisia. He ovat seurakuntalaisia siinä missä leiriläisetkin. Nuori toimii seurakunnassa ja hänellä on mahdollisuus itsekin oppia ja kehittyä toiminnan mukana. (Porkka 2004, 37–38.)

2.4 Rippikoulun pedagogiikka

Rippikoulusuunnitelma 2001 ei selkeästi aseta opetusmenetelmille vaatimuksia, mutta sen pedagogista linjauksesta voi tehdä päätelmän, että opetusmenetelmien tulee olla monipuolisia ja tukea oppijan aktiivisista osallistumisista (Pruuki 2009, 62). Rippikoulusuunnitelma 2001 painottaa rippikoululaisen omaa oppimista. Rippikoululaisen oppiminen tapahtuu liittämällä opetus hänen elämäntilanteeseen ja ympäristöön sekä nuoren omiin elämänskysymyksiin (Niemelä 2002, 16).

Rippikoulusuunnitelma 2001 hyödyntää konstruktivistista oppimisteoriaa. (Pruuki & Tirri 2004, 37). Konstruktivismin mukaan oppija itse rakentaa uuden tiedon aikaisemman pohjalle, ja näin ollen oppiminen on riippuvainen oppijasta. (Tynjälä 1999, 37). Rippikoulussa opetetaan Jumalasta ja Suomen evankelisluterilaisen kirkon uskosta. Rippikoulussa opetettavat asiat ovat määritetty, eikä konstruktivismi voi mennä teologisen sisällön edelle. Kuitenkin rippikouluissa voidaan hyödyntää konstruktivismin ajatusta aktiivisesta oppijasta. Rippikoululainen voi etsiä, löytää ja rakentaa omaa näkemystään Jumalasta ja uskosta, vaikka osa sisällöstä onkin muuttumatonta. (Pruuki & Tirri 2004, 38.) Konstruktivismin mukaan oppiminen on riippuvainen oppijan kyvystä tunnistaa oma aikaisempi tietonsa, mahdollisuutensa ja rajoituksensa oppimiseen (Pruuki 2010, 63).

Nykyiset oppimiskäsitykset painottavat aktiivisen oppijan roolia. Opettajan rooli on toimia oppimisen ohjaajana (Pruuki 2009, 62–63). Opettajakeskeiset menetelmät eivät yksinään riitä oppimisen tukemiseen, mutta opettaja voi ohjata opetusta puhumalla tai kirjoitetulla tekstillä. Opettaja ohjaa oppijaa esittämällä oman tulkintansa tiedosta. Opettajan on tärkeää tuntea oppilaan aikaisempi tietopohja, jolle oppija rakentaa uutta tietoa. (Lehtinen, Kuusinen, Vauras 2007, 151.)

Käytettäessä termiä opettaja, muodostuu käsitys, että opettajan ja oppijan välinen suhde perustuu auktoriteettiin. Tästä syystä tulisi mieluummin ajatella ohjaajaa rippikoululaisen matkakumppanina tämän hengellisenä matkalla. Hengelliset asiat ovat henkilökohtaisia, joten auktoriteettiin perustuva suhde olisi ongelmallinen. Ryhmäläisten erilaisuus luo pohjan molemminpuoliselle oppimiselle. Hengellisessä ohjaamisessa sekä ohjaaja että ohjattava voivat oppia toisistaan. Oppimistilanteissa on pyrittävä dialogisuuteen, jotta erilaiset näkemykset tulisivat esille ja siten hyödyttäisivät muita ryhmäläisiä. (Larsson 2009, 157–158.) Opettaminen ei takaa oppimista, jos oppija ei itse toimi aktiivisesti. (Pruuki 2010, 56).

Raamatturyhmämateriaalia rakentaessamme olemme tehneet oletuksia rippikoululaisten aikaisemmasta tietopohjasta. Tällaisessa oletuksessa ongelmana on, ettei yksittäisen oppijan kykyä suoriutua tehtävästä pystytä ottamaan huomioon (Lehtinen ym. 2007 151–152). Raamatturyhmätilanteet ovat rakennettu tästä syystä sosiaalisiksi tilanteiksi, joita johtaa ryhmän oma isonen. Leiriläinen keskustelelee ja työskentelee yhdessä muiden ryhmäläisten ja isosen kanssa. Oma argumentointi ja muiden ryhmäläisten näkemykset edistävät oppimista (Lehtinen ym. 2007, 152). Rippikoululaisella täytyy olla aikaisempaa tietoa, jonka pohjalle konstruktivismin mukaisesti voi synnyttää uusia ajatuksia. Mielekäs oppiminen edellyttää, että oppija etsii opittavasta asiasta itselleen mielekkäitä yhteyksiä hänen omaan elämäänsä ja ajatteluunsa. (Pruuki & Tirri 2004, 48.) Raamatturyhmämateriaaliin on pyritty etsimään nuorten arkeen liittyviä tehtäviä ja keskustelukysymyksiä.

Rippikoulussa oppimisen subjektina toimii nuori, jota ohjaaja pyrkii tukemaan. Opettajan on pystyttävä ymmärtämään nuoren elämäntilannetta ja ikäkehitystä, jotta ohjaaminen auttaa nuorta oman elämänsä kautta käsittelemään myös uskoon liittyviä teemoja. Psykologisista ja sosiaalisista teorioista huolimatta on myös muistettava, että jokainen nuori on erilainen ja ainoastaan tutustuminen nuoreen on ainoa mahdollisuus ymmärtää häntä. (Pruuki 2010, 51.) Sosiaalinen oppimisteoria on konstruktivismin lisäksi rippikoulusuunnitelman oppimiskäsitteiden taustalla. Oppimistilanteissa mukana olevat sosiaaliset mallit ohjaavat oppimista. Rippikoululaiset voivat esimerkiksi jäljitellä isosten tai muiden leiri-

läisten käyttäytymistä. Rippikoulu on kokonaisuus, jossa tapahtuu oppimista kokoajan. Oppiminen ei edellytä aina opetusta, vaan nuori oppii myös kokemusten pohjalta koko rippikoulun ajan. Tästä syystä rippikoulun on tärkeä olla yhtenäinen kokonaisuus, jossa oppitunnit, raamatturyhmätunnit, hartauselämä, iltaohjelmat ja vapaa-ajan toiminta tukevat toisiaan eivätkä vie toisiltaan pohjaa. (Pruuki 2010, 56,59.)

Arvioiden mukaan noin 20–25% suomalaisista on erilaisia oppijoita, joka tarkoittaa keskimäärin viittä rippikoululaista yhtä ryhmää kohden. Yleisimpiä oppimiseen liittyviä haasteita ovat lukihäiriö ja tarkkaavaisuuteen liittyvät häiriöt. Käsitteellä erilainen oppija tarkoitetaan henkilöä, jolla on oppimista hankaloittavia neurologisia tai kehityksellisiä häiriöitä. (Kuusi & Porkka 2006, 4, 15.) Oppimisen vaikeudet liittyvät usein opetusmenetelmiin. Monipuoliset menetelmät ja eri aistien käyttäminen voivat olla joillekin oppimisen kannalta välttämätöntä. Monipuolinen pedagogiikka edistää useimmiten koko ryhmän oppimista. Kaikki ihmiset eroavat toisistaan oppimistyylien perusteella. Toisille on luontaisempaa oppia kuuntelun ja keskustelun avulla, heitä kutsutaan auditiivisiksi oppijoiksi. Visuaaliset oppijat oppivat näkemällä ja mielikuvien avulla. Taktuaaliset taas kosketuksen ja käsillä tekemisen kautta. Viimeinen neljästä oppimistyyli-ryhmästä on kinesteettiset oppijat. He oppivat liikkeen, kokemusten ja tekemisen kautta. Opetuksen tulee olla siis myös rippikoulussa monipuolista, jotta kaikilla on mahdollisuus oppia. (Kuusi & Porkka, 120.)

3 TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA LÄHTÖKOHDAT

3.1 Rippikoulutyö Korson seurakunnassa

Korson seurakunta on noin 19 000 jäsenen seurakunta, joka järjestää toimintaa kaikille yhdeksälle alueelle, jotka ovat osa Korson aluetta pohjoisella Itä-Vantaalla. Pääosin toiminta sijoittuu Korson keskustan alueelle ja lapsi- ja perhetyön osalta muutamille muille alueille kuten Mikkolaan. Korson seurakunta kuuluu yhtenä osana Vantaan seurakuntayhtymään. Korson seurakunnan nuorisotyötä organisoii nuorisotyön tiimi, johon kuuluu pappi, kaksi nuorisotyönohjaajaa ja kaksi varhaisnuorisotyönohjaajaa. (Tero Fleminch, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2014.)

Nuorisotyön keskeisimmät toiminnot ovat rippikoulut, isoskoulutus ja nuorten kahvilat kaksi kertaa viikossa. Rippikouluja Korsossa on hiihtolomalla Kuusamossa ja kesäisin seitsemästä kahdeksaan leiriä Vantaan seurakuntayhtymän eri leirikeskuksissa. Rippikoulutyössä on laajalti mukana muitakin työaloja esimerkiksi diakoniatyön ja lapsi- ja perhetyön osalta. Näkyvin osa Korson seurakunnan nuorisotyötä arjessa on rippikoulun jälkeinen isoskoulutus ja viikoittain toimivat kahvilat. Isoskoulutukseen osallistuu vuosittain noin 50–60 rippikoulun juuri käynyttä nuorta ja jatkoryhmissä on mukana noin 30 aktiivista nuorta. Isoskoulutus jaetaan kolmeen ryhmään isosten iän ja kokemuksen mukaan. Ensimmäisessä ryhmässä ovat 15-vuotiaat juuri koulutuksen aloittaneet nuoret, toisessa toista vuotta koulutusta käyvät 16–17-vuotiaat ja kolmannessa ryhmässä kaikista kokeneimmat isokset. (Tero Fleminch, henkilökohtainen tiedonanto 16.11.2014.)

3.2 Opinnäytetyön lähtökohdat ja tavoitteet

Työn lähtökohtana toimii keväällä 2014 tekemämme raamatturyhmämateriaali Korson seurakunnassa. Hanke toteutettiin 3.3.–18.4.2014 välisenä aikana yhdessä Korson seurakunnan rippikoulutyöntekijöiden kanssa. Hankkeemme tavoitteena oli kehittää Korson seurakunnan rippikoulutyön raamatturyhmämateri-

aalia työntekijöiden toiveiden mukaisesti ja luoda samalla jotakin uutta raamatturyhmämateriaaleihin. Olemassa olevista materiaaleista huolimatta Korson seurakunnassa haluttiin kehittää oma materiaali, joka mukailee Korson rippikoulujen päivien teemoja. Lisäksi suunnitteluvaiheen keskusteluissa esiin nousut ajatus materiaalin kaksiosaisuudesta haluttiin toteuttaa.

Materiaalin painopisteeksi valittiin Raamattu ja sen sanoman tuominen rippikoulun arkeen nuorelle ymmärrettävällä tavalla, mikä on myös yksi rippikoulusuunnitelma 2001 tavoitteista (Rippikoulusuunnitelma 2001, 6). Materiaali on rakennettu erilaisten työskentelyiden varaan, joiden kaikkien alkuperää olisi hankala selvittää. Tehtävien ja keskustelukysymysten ideoinnissa on käytetty erilaisia Raamatun selitysteoksia ja rippikoulutyön materiaaleja sekä opinnäytetyöntekijöiden omia kokemuksia rippikoulutyöstä.

Materiaali on kaksiosainen. Ensimmäinen osa on tarkoitettu isosten kanssa läpikäytäväksi ohjaajan tai apuohjaajan johdolla. Isosten materiaali on erillinen kokonaisuus, jonka tavoitteena on antaa isosille eväitä myöhemmin pidettävän raamatturyhmän ohjaamiseen sekä kehittää heidän omaa raamatuntutustustaan ja tukea heidän seurakuntayhteyttään. Isonen ei ole leirillä pelkkää työvoimaa, vaan seurakunnan jäsen, jolle materiaalin avulla tarjotaan myös selkeästi omaa toimintaa. Toinen raamatturyhmämateriaalin osa on tehty isosten käytettäväksi heidän ohjaamissa ryhmissä. Ensimmäinen raamatturyhmämateriaali oli valmis hankkeen päättymispäivänä 18.4.2014. Materiaali esiteltiin Korson seurakunnan työntekijöille 14.5.2014. Raamatturyhmämateriaali otettiin käyttöön Korson seurakunnan rippikoululeireille kesällä 2014

Raamatturyhmämateriaaleja on tehty opinnäytteinä aiemminkin. Tarkastelemissamme opinnäytetöissä raamatturyhmämateriaalit ovat rakennettu tietyn Raamatun kirjan tai rippikoulussa käsiteltävien teemojen mukaan. Moskuvaaran vuonna 2011 tekemässä opinnäytetyössä materiaali on tehty Luukkaan evankeliumin pohjalle ja Sipilän vuonna 2013 tekemä materiaali pohjautuu Markuksen evankeliumiin (Moskuvaara 2011, 31–32; Sipilä 2013, 6-7). Flöjt ja Heikkonen ovat vuonna 2012 tekemässään opinnäytetyössä valinneet rippikoulussa käytettyjen teemojen käyttämisen myös omassa raamatturyhmämateriaalissaan (Flöjt

& Heikkonen 2012, 20–26). Heininevan ja Koskelan vuonna 2012 julkaistussa opinnäytetyössä raamatturyhmämateriaali rakentuu pelastushistorian käsitteelliseen toiminnallisiin menetelmiin (Heinineva & Koskela 2012, 22). Lisäksi on olemassa useita erilaisia seurakuntien rippikoulutyöhön tarkoitettuja raamatturyhmämateriaaleja. Yksi tällainen on esimerkiksi Johanna Hirston, Helena Paalanteen ja Antti Siukosen Ihan sama isosille -kirjan sisältämä raamatturyhmämateriaali.

3.3 Hankkeesta opinnäytetyöksi

Opinnäytetyöprosessimme oli jatkoa hankeharjoittelullemme. Harjoittelua suorittaessamme keskustelimme työelämätahon kanssa hankkeemme arvioinnin tarpeesta. Pohdimme yhdessä työelämän ohjaajamme kanssa miten hankkeena tekemäämme materiaalia arvioitaisiin. Päätimme tehdä lomakekyselyn kesällä 2014 kaikille rippikouluihin osallistuneille henkilöille. Tämän arvioinnin keräämisestä, prosessoinnista ja materiaalin kehittämistä muodostui opinnäytetyömme. Opinnäytetyömme tavoitteeksi muodostui hankkeena tekemämme materiaalin kehittäminen arvioinnin pohjalta. Aloitimme opinnäytetyön tekemisen keväällä 2014. Sovimme Korson seurakunnan rippikoulutyön vastaavan kanssa, että teemme materiaalin arviointiin tarvittavat lomakkeet ennen vuoden 2014 rippikoululeirejä ja jatkamme materiaalin työstämistä itsenäisesti arvioinnin pohjalta.

Tiedontuotannon merkitystä voidaan kuvata viidellä eri tasolla. Tiedontuotanto perustuu usein organisaation tai rahoittajan vaatimukseen, toimijoiden oman kehityksen tavoitteluun, kehittämishankkeen suuntaamiseen, kehittämistoiminnan siirrettävyyteen tai tavoitteeseen vaikuttaa julkishallinnon kehittämiseen. Perustutkimuksesta poiketen tuotettu tieto on luonteeltaan käytännöllistä. Kerätyn tiedon ensisijainen tarkoitus on tukea hankkeen kehitystä ja kerättyjä tietoja pyritään käyttämään kehittämishankkeen suuntaamiseksi. (Toikko & Rantanen 2009, 113–115.) Opinnäytetyömme on kehittämistoimintaa, jossa pyritään palautteen keräämisellä tiedontuotantoon, joka tukee raamatturyhmämateriaalimme kehittämistä. Tässä hankkeessa tiedontuotannolla pyritään hankkeen kehittä-

tämisen lisäksi opinnäytetyöntekijöiden oppimiseen ja ammattitaidon kehittymiseen. Opinnäytetyöprosessin aikana huomasimme, että tuottamamme materiaali ei ole sisällöllisesti sidottu Korson seurakuntaan, vaan on sovellettavissa myös muiden seurakuntien rippikoulutyössä.

3.4 Aineiston kerääminen ja analysointi

Aineiston keräämisellä ja sen analysoimisella on hyvin tutkimuksellinen luonne. Opinnäytetyömme on kehittämistoimintaa, joten arviointikyselyyn ei liity varsinaisia tutkimuskysymyksiä, vaan lomakkeiden kysymykset ovat laadittu tukemaan materiaalin kehittämistä. Kehittämistoiminnassa ei puhuta tutkimuskysymyksistä, vaan on luontevampaa puhua esimerkiksi arviointikysymyksistä tai vain kysymyksistä (Toikko & Rantanen 2009). Raamatturyhmämateriaalia käyttää yli kaksisataa rippikoululaista sekä noin neljääkymmentä isosta ja viisitoista ohjaajaa. Koska materiaalia käyttää lähes kolmesataa henkilöä, jouduimme miettimään millä tavalla arviointi materiaalista kerättäisiin. Vaihtoehdot olivat suullinen palaute, avoin ja suljettu kyselylomake. Kohderyhmän suuruuden takia, emme voineet alkaa haastattelemaan kaikkia erikseen, joten päädyimme tekemään kyselylomaketta, joka olisi vaivaton ja nopea täyttää. Suljettuihin kysymyksiin on nopeaa vastata ja niiden tuloksia on helppo arvioida tilastollisesti (Heikkilä 2008, 51). Materiaalimme ja sen arviointi oli kiinteänä osana kaikkia Korson seurakunnan rippikoululeirejä, joten haimme sen käyttöön ja arviointin luvan myös seurakunnan kirkkoherralta.

Opinnäytetyön suunnitelmaa esiteltäessä puhuimme ohjaavien opettajien kanssa arvioinnin tekemisestä. Siinä vaiheessa päätimme, että aineiston kerääminen avokysymyksillä olisi riskialtista, sillä vastauksien laadusta ja määrästä ei ollut takuuta. Teimme siis strukturoidun kyselylomakkeen, jossa oli ryhmästä riippuen kahdeksasta kymmeneen monivalintakysymystä. Vaihtoehdot olivat välillä täysin erimieltä ja täysin samaa mieltä. Jätimme lomakkeestamme pois kohdan en osaa sanoa, sillä keräsimme ennen kaikkea materiaalin käyttökokeuksia, joita jokaisella sen käyttäjällä tulisi olemaan. Käytännössä arviointi oli kunkin rippikoululeirin ohjaajan vastuulla. Kaikille leireille monistettiin omat ky-

selylomakkeensa ja ne lajiteltiin osaksi leireille mukaan otettavia tavaroita, jolloin varmistuttiin siitä, että arvioinnin toteuttaminen olisi kaikille ohjaajille mahdollisimman vaivatonta ja näin saisimme tarpeeksi suuren otannan.

Halusimme, että mahdollisimman moni arvioisi raamatturyhmämateriaalimme. Arviointi kattoi 201 rippikoululaisen mielipiteet materiaalin toimivuudesta. Lisäksi siihen kuului 37 isosen vastaukset ja viiden ohjaajan vastaukset materiaalin käytettävyydestä. Raamatturyhmämateriaali on kaksiosainen. Toista osaa käyttää isokset rippikoululaisten kanssa ja toista osaa ohjaajat isosille pidettävissä ryhmiksissä. Tämän takia teimme arviointilomakkeita yhteensä kolme, yhden kullekin raamatturyhmämateriaalin kohderyhmistä: rippikoululaisille, isosille ja ohjaajille. Rippikoululaisilta kysyttiin laajalti mielipiteitä isosten heille ohjaamista ryhmistunneista. Isokset käyttivät rippikouluissa ryhmistuntien ohjaamiseen raamatturyhmämateriaalia, joten heidän käyttökokemuksena ja mielipiteensä olisivat tärkeitä ainakin materiaalin käytettävyyden ja ohjeistuksen osalta. Lisäksi halusimme tietää mitä isokset ajattelivat heille pidetyistä ryhmiksistä. Ohjaajat arvioivat materiaalia avoimella arviointilomakkeella, koska halusimme heiltä arvon laajemmin koko materiaalista, ohjaajan ja isosten materiaaleista.

4 RAAMATTURYHMÄMATERIAALIN ARVIONTI

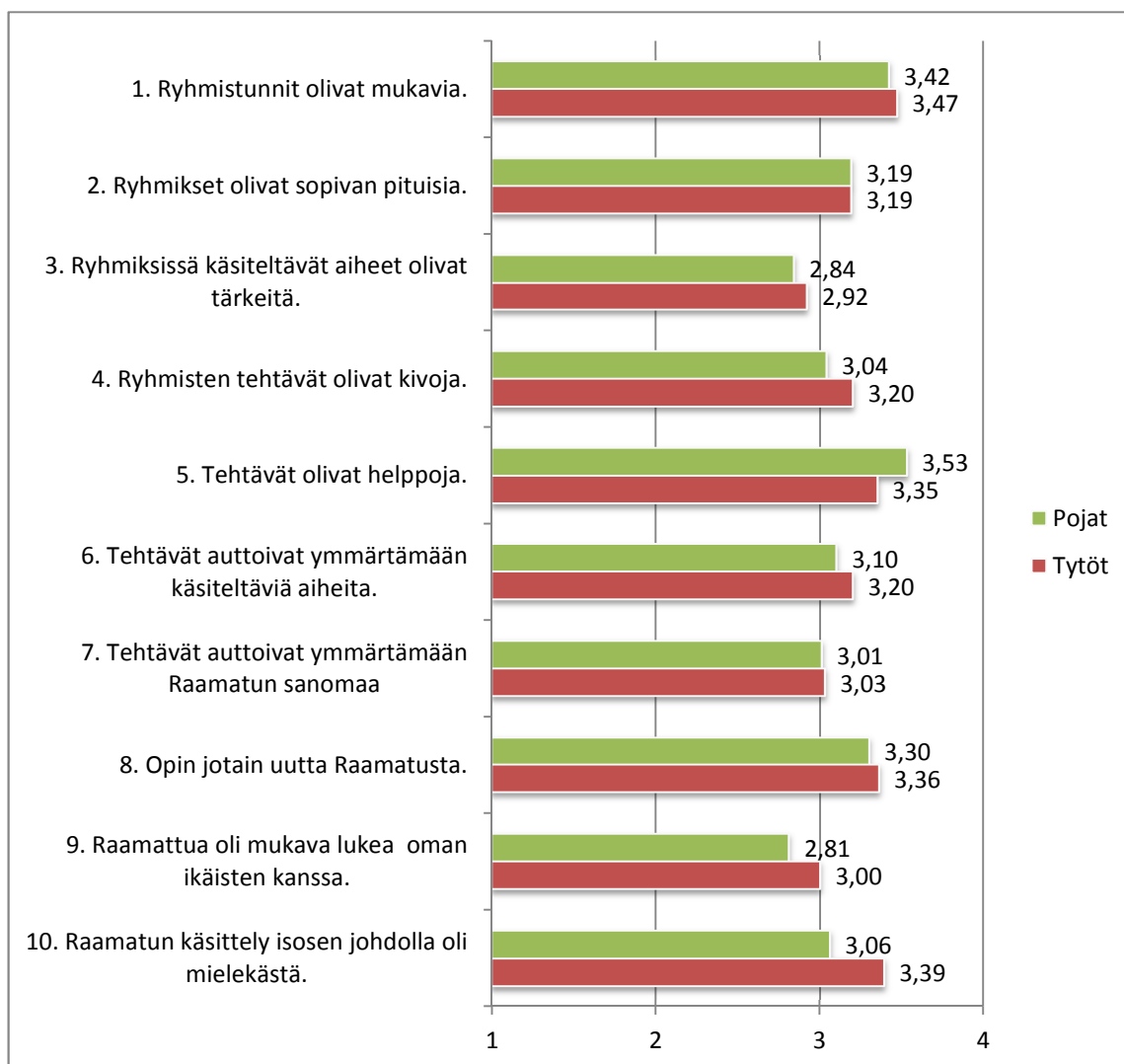
4.1 Aineiston arvioinnissa käytetyt menetelmät

Keräsimme aineiston raamatturyhmämateriaalin käyttökokemuksista kesällä 2014 Korson seurakunnan rippikouluihin osallistuneilta rippikoululaisilta, isosilta sekä ohjaajilta lomakkeiden avulla. Rippikoululaisille (LIITE 3), isosille (LIITE 4) ja ohjaajille (LIITE 5) laadittiin omat lomakkeet. Rippikoululaiset ja isokset vastasivat lomakkeen väittämiin asteikolla 1–4. Asteikkoa kutsutaan Likerten asteikoksi, jossa vastaaja valitsee mielipidettään parhaiten kuvaavan vaihtoehdon (Heikkilä 2008, 53). Valitsimme asteikkoon neljä vaihtoehtoa, jolloin se pakottaa vastaajan valitsemaan, onko hän väitteen kanssa samaa vai eri mieltä. Vastausvaihtoehdot eivät anna mahdollisuutta vastata "En osaa sanoa". Ennen materiaalin käyttöönottoa esittelimme materiaalin sekä arviointilomakkeet Korson seurakunnan työntekijöille rippikoulutyönpalaverissa. Rippikoulutyöstä vastaava Korson seurakunnan työntekijä jakoi jokaisen rippikouluryhmän ohjaajille arviointilomakkeet. Näin varmistuimme siitä, että otos on mahdollisimman kattava. Aineiston keruun jälkeen kokosimme vastaukset Excel-taulukkoon, josta ohjelman funktioiden avulla tarkastelimme vastausten keskiarvoja (=M), keskihajontaa (=s) ja korrelaatioita.

Keskihajonta kuvaa vastausten hajontaa keskiarvon ympärillä. Mitä enemmän vastaukset poikkeavat keskiarvosta, sitä suurempi keskihajonta on. Väittämien välisiä korrelaatioita eli kahden tilastoidun arvon välistä riippuvuutta analysoimme korrelaatiokertoimen avulla. Korrelaatiokertoimella kuvataan kahden eri kysymyksen vastausten suhdetta toisiinsa. Korrelaatiokerroin vaihtelee lukujen -1 ja 1 välillä. Korrelaatiokertoimen ollessa lähellä lukua 1 on kyseessä positiivinen korrelaatio. Tällöin kahden eri kysymyksen kohdalla vastauksen numeerinen arvo kasvaa yhdenmukaisesti. Toisen muuttujan kasvaessa toinenkin kasvaa. Korrelaatiokertoimen ollessa lähellä lukua -1 puhutaan negatiivisesta korrelaatioissa. Tällöin toisen muuttujan lukuarvon ollessa pienempi toinen kasvaa suuremmaksi. Vaikka korrelaatiokertoimet olisivat lähellä ääripäitä, ei voida suoraan esittää syy-seuraussuhteita. (Heikkilä 2008, 86, 90–91.)

4.2 Arviointikysely rippikoululaisille

Kyselylomakkeessa rippikoululaiset vastasivat kymmeneen väittämään asteikolla 1-4. Numeroille oli annettu merkitykset: täysin erimieltä (1), osittain erimieltä (2), osittain samaa mieltä (3) ja täysin samaa mieltä (4). Arviointikyselyyn vastasi 201 rippikoululaista. Vastanneista poikia on 81 ja tyttöjä 120. Kyselyyn vastanneet rippikoululaiset pitivät ryhmistunteja pääasiassa mukavina. Väitteestä "ryhmistunnit olivat mukavia" puolet (52 %) vastaajista olivat täysin samaa mieltä ja lähes kaikki (92 %) täysin tai osittain samaa mieltä ($M=3,47$, $s=0,67$). Kuviossa 1 tarkastelemme rippikoululaisten vastausten keskiarvoja.

KUVIO 1. Rippikoululaisten arviointi raamatturyhmämateriaalista. Luvut ovat keskiarvoja (asteikko 1–4)

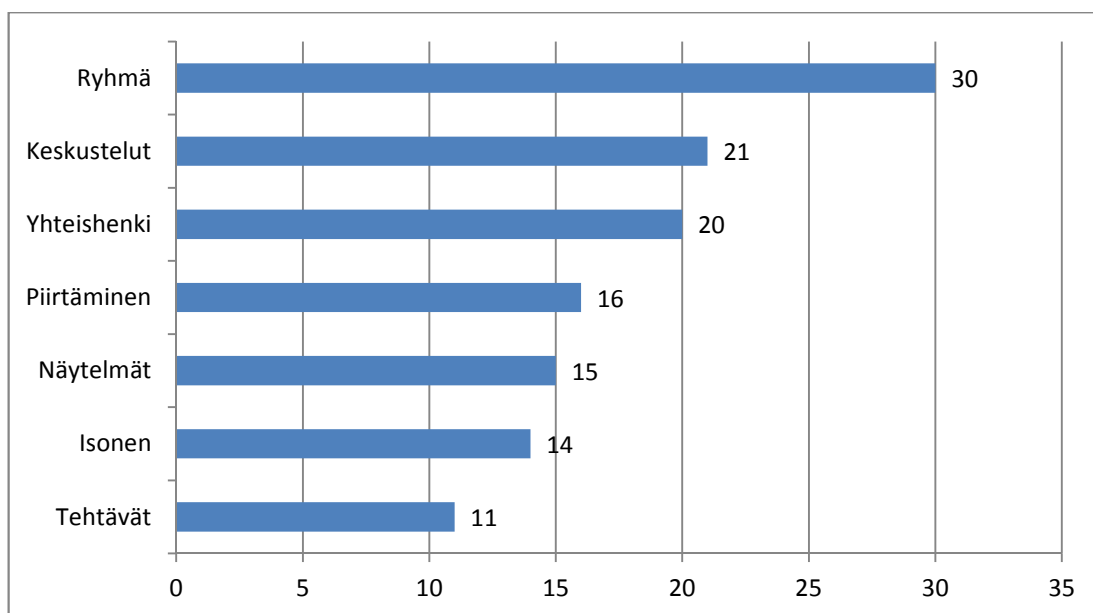
Raamatturyhmämateriaalimme keskeisin tavoite on auttaa rippikoululaista ymmärtämään Raamatun sanomaa. Viidesosa (23 %) vastaajista olivat täysin samaa mieltä ja neljä viidestä (82 %) täysin tai osittain samaa mieltä väittämän "Tehtävät auttoivat ymmärtämään Raamattua" kanssa. ($M=3,00$, $s=0,74$). Materiaalissamme käsitellään raamatunkohtien avulla rippikoulun päivän teemaan liittyviä aiheita. Rippikoululaisista joka kolmas (30 %) oli täysin samaa mieltä ja lähes kaikki (86 %) täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että tehtävät auttoivat ymmärtämään päivän käsiteltäviä aiheita. Neljä viidestä (81 %) rippikoululaisesta piti käsiteltäviä aiheita tärkeinä. Noin puolet (49 %) rippikoululaisista oli täysin samaa mieltä ja 86 % täysin tai osittain samaa mieltä, että he ovat oppineet ryhmistunneilla jotain uutta Raamatusta.

Tyttöjen vastauksissa keskiarvot ovat yhtä kysymystä lukuun ottamatta korkeammat kuin pojilla. Poikien vastauksissa keskiarvo on korkeampi ainoastaan väitteen "Tehtävät olivat helppoja" kohdalla. Suurin eroavaisuus tyttöjen ja poikien välisten vastausten keskiarvoissa on väitteen (10) "Raamatun käsittely isosen johdolla oli mielekästä" kohdalla. Tyttöjen vastauksissa keskiarvo on 3,39 ja vastaavasti pojilla 3,06. Vaikka poikien mielestä tehtävät olivat helpompia, tytöt ovat pitäneet sekä tehtäviä että työskentelyä oman ikäisten kanssa mielekkäämpänä kuin pojat.

Suurimmat korrelaatiokertoimet eivät ole aineistossamme yllättäviä. Suurimpien korrelaatiokertoimien kohdalla kysymykset liittyvät vahvasti toisiinsa. Näillä korrelaatiokertoimilla on aineiston luotettavuuden kannalta merkitystä: Samankaltaisiin kysymyksiin on vastattu yhdenmukaisesti. Suurin korrelaatio on väitteiden (7) "Tehtävät auttoivat ymmärtämään Raamatun sanomaa" ja (8) "Opin jotain uutta Raamatusta" välillä. Kyselyn tuloksissa väitteiden keskinäinen korrelaatiokerroin on 0,68. Voidaan ajatella, että tehtävät ovat auttaneet ymmärtämään Raamattua paremmin ja tehtävät ovat vaikuttaneet myös uuden oppimiseen. Toinen vahva korrelaatio on väitteiden (9) "Raamattua oli mukava lukea oman ikäisten kanssa" ja (10) "Raamatun käsittely isosen johdolla oli mielekästä". Väitteiden korrelaatiokerroin on 0,62. Rippikoululaisista kolme neljästä (72 %) oli sitä mieltä, että Raamattua oli mukava lukea oman ikäisten kanssa. Rip-

pikoululaisten antamat avoimet vastaukset tukevat ajatusta oman ryhmän ja ryhmähengen merkityksestä sekä isosen roolista ryhmähengen luojana.

Lomakkeessa kysyttiin rippikoululaisilta avokysymyksenä parasta asiaa ryhmiksissä. Kuviossa 2 esitellään avoimen kysymyksen "Mikä oli ryhmiksissä parasta" vastauksissa usein toistuvia asioita.

KUVIO 2. Avointen kysymysten vastauksissa mainittuja tekijöitä, jotka rippikoululaisten mukaan ovat olleet parasta ryhmiksissä. Luvut ovat frekvenssejä.

Rippikoululaisilta kerätyissä arvioinnissa avokysymyksiin oli vastattu muutamalla sanalla. Vastausten määrästä ja lyhytsanaisuudesta johtuen päätimme kvantifioida avokysymyksistä saadun aineiston. Kun laadullisesta aineistosta laskeaan sanojen tai asioiden esiintymisiä eli frekvenssejä menetelmää kutsutaan kvantifioinniksi (Tuomi & Sarajärvi 2011, 120–122).

Kolmenkymmenen rippikoululaisen vastauksessa on mainittu, että oma ryhmä oli heidän mielestään parasta. Tämä vastaa 15 % kaikista vastanneista. Kaksikymmentä vastanneista (10 %) oli sitä mieltä, että ryhmän yhteishenki on ollut ryhmiksissä parasta. Omassa ryhmässä työskentelyä on aineiston mukaan pidetty pääosin mieluisana. Aineistosta nousee esille myös ajatukset "yhdessä tekeminen pienessä ryhmässä" ja "poispääsy luokkatilasta".

Tehtävät ja niihin liittyvät toiminnalliset harjoitukset olivat usean nuoren mielestä olleet parasta ryhmiksissä. Yksitoista rippikoululaista mainitsi tehtävien olleen ryhmiksissä parasta. Lisäksi 16 oli maininnut erikseen piirtämisen ja 19 näyttelemisen parhaaksi asiaksi ryhmiksissä. Yhteensä 46 rippikoululaista (23 %) oli vastannut jonkin toiminnallisen työskentelyn olleen parasta. Väittämän "Tehtävät olivat kivoja" kanssa rippikoululaisista neljä viidestä (83 %) oli täysin tai osittain samaa mieltä. Toisena avoimena kysymyksenä kysyttiin huonointa asiaa ryhmiksissä. Rippikoululaisista neljä (2 %) oli maininnut tehtävät huonoimpana asiana. Näyttelemistä huonoimpana tehtävänä pitää 6 % vastaajista. Ajankäyttöön liittyviä kommentteja oli yhteensä 17 vastauksessa, joka vastaa 9 % osuutta koko aineistosta. Vastaajien mielestä osa ryhmiskerroista on ollut liian pitkiä ja osa liian lyhyitä. Yksi kehittämishaaste materiaalissa on kysymysten ja tehtävien selkeyttäminen, sillä kymmenen rippikoululaista (5 %) oli maininnut tehtävien tai kysymysten olleen epäselviä. Neljässä lomakkeessa mainitaan ryhmän jäsenen tai jäsenten negatiivinen asenne häiritsevänä tekijänä.

4.3 Arviointikysely isosille

Isokset vastasivat kahdeksaan väittämään asteikolla 1–4. Numeroille oli annettu merkitykset: täysin erimieltä (1), osittain erimieltä (2), osittain samaa mieltä (3) ja täysin samaa mieltä (4). Arviointikyselyyn vastasi 37 isosta, joista tyttöjä on 27 ja poikia 10. Väittämät 1-4 koskevat isosten ohjaamia rippikoululaisille pidettäviä ryhmiksiä ja väittämät 5-8 ohjaajan isosille pitämiä valmistavia ryhmiksiä. Lisäksi isosilta kysyttiin kaksi avointa kysymystä: "Mikä ryhmiksissä oli parasta" ja "Miten kehittäisit materiaalia". Isosten numeeristen vastausten keskiarvot esitetään kuviossa 3.

KUVIO 3. Isosten arviointi raamatturyhmämateriaalista. Luvut ovat keskiarvoja. (asteikko 1–4)

Isosten vastaukset rippikoululaisille pidettävien ryhmisten mukavuudesta ovat samassa linjassa rippikoululaisten vastausten kanssa. Isosista kaksi kolmesta (62 %) oli täysin samaa mieltä ja lähes kaikki (95 %) täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että ryhmistunnit olivat mukavia. Kaksi isosista oli vastannut olevansa osittain eri mieltä väittämän kanssa ($M=3,57$, $s=0,60$). Isosten mielestä he ovat onnistuneet hyvin omien ryhmensä ohjaamisesta. Väittämän "Onnistuin ryhmisten ohjaamisessa" keskiarvo on 3,46. ja keskihajonta 0,50. Avoimissa kysymyksissä kahdeksan isosta mainitsi parhaaksi asiaksi ryhmiksissä leiriläisten aktiivisuuden tai innokkuuden ryhmiksissä. Aineistossa esiintyy myös isosten onnistumisen kokemuksia ryhmätilanteissa. Osa isosista kertoo ryhmien toimineen paremmin rippileirin loppupuolella. Eräs isonen kuvasi parhaaksi asiaksi ryhmiksissä: "Loppuviikko, kun ryhmäläiset tulivat mukaan ja innostuivat." Isoset pitävät aineiston mukaan myös tärkeänä tutustumista rippikoululaisiin.

Isosista neljä viidestä (83 %) oli täysin samaa mieltä väittämän "Ryhmiksille oli tarpeeksi aikaa" kanssa. Kaikki vastanneista isosista on väittämän kanssa täysin tai osittain samaa mieltä. Toisaalta avoimissa vastauksissa esiintyy kehittämissuhteissa eri ryhmistuntien ajankäytön tasapainottaminen. Isosten mukaan osa ryhmistunneista on materiaalin osalta lyhyempiä ja osa pidempiä kuin

toiset. Väittämään "Ryhmisten ohjeistus oli selkeä" isoset vastasivat keskiarvolla 3,46 ($s=0,65$). Isosten vastausten keskiarvon mukaan ohjeet ovat olleet selkeitä ja vain kolme isosista on vastannut olevansa osittain eri mieltä.

Noin puolet (54 %) isosista oli täysin samaa mieltä ja lähes kaikki (97 %) osittain samaa mieltä väittämän "Isosten ryhmikset olivat mukavia" kanssa. Yksi isosista oli väittämän kanssa osittain eri mieltä. Yksi opinnäytetyön tavoitteista oli syventää isosten raamatuntuntemusta. Väittämän "Isosten ryhmikset syvensivät tietojani Raamatusta" kohdalla täysin samaa mieltä on kolmasosa (32 %) ja täysin tai osittain samaa mieltä lähes kaikki (95 %) isosista ($M= 3,27$ $s=0,56$). Kaksi isosista on väittämän kanssa osittain eri mieltä. Isosten ryhmisten toinen tavoite oli tukea isosia ryhmisten ohjaamisessa. Kaksi kolmesta (65 %) isosesta on täysin samaa mieltä, että isosten ryhmiksen autoivat pitämään ryhmiksiä leiriläisille. Kaksi isosista oli väittämän kanssa osittain eri mieltä.

Yksi materiaalin kehittämisen alusta asti mukana ollut kysymys oli kokevatko isoset omat ryhmistunnit ja perusteellisen materiaalin läpikäymisen kuormittavana tekijänä. Isosista kymmenen on täysin eri mieltä väittämän "Ryhmikset lisäsivät työtaakkaani" kanssa. Isosista 17 on osittain eri mieltä ja 6 osittain samaa mieltä. Täysin samaa mieltä väitteen kanssa on neljä isosta, joista kolme on poikia. Täysin tai osittain samaa mieltä työtaakan lisääntymisestä olevista isosista on puolet poikia. Aikaisemmalla leirikokemuksella ei näytä olevan vaikutusta, sillä puolet täysin tai osittain samaa mieltä olevista on ollut aikaisemmin leirillä ja puolet ei. Avoimissa vastauksissa ei ole mainintaa materiaalin tai ryhmisten kuormittavuudesta tai työtaakan lisääntymisestä. Väittämään "Ryhmikset lisäsivät työtaakkaani" vastattiin numeerisesti keskiarvolla 2.12 ja keskihajonta on 0,93. Isosten vastauksissa näkyvät erot nostavat keskihajontaa, joten väittämän numeeristen vastausten keskiarvo ei ole täysin verrattavissa muiden väittämien keskiarvoihin.

Isoset toivovat avoimissa vastauksissa enemmän konkreettista tekemistä ja vaihtelevia tehtäviä. Toisaalta joihinkin ryhmistunteihin toivotaan enemmän keskustelua helpottavia kysymyksiä. Yksi isosista ehdottaa "Raamatturyhmämateriaaliin voisi lisätä lisäkysymyksiä tai lisää keskustelukysymyksiä joita voisi käyt-

tää hyväksi, jos jää aikaa". Yksi isosten avoimessa kysymyksessä kertomista parhaista asioista ryhmiksissä on ollut ryhmän yhteishenki

4.4 Arviointilomake ohjaajille

Ohjaajille tarkoitettussa arviointilomakkeessa on neljä avointa kysymystä. Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin materiaalin hyötyjä. Toinen kysymys oli muotoiltu "Mitkä ovat materiaalin haitat". Kolmannessa kysymyksessä ohjaajat pääsivät esittämään omia kehittämissideoitaan materiaalin päivittämiseen. Neljännessä kysymyksessä selvitettiin materiaalin yhteneväisyyttä oppitunteihin. Arviointilomakkeen lopussa viidentenä kohtana oli mahdollisuus vielä kommentoida materiaalia haluamallaan tavalla. Saimme vastaukset viideltä ohjaajalta.

Ohjaajien tekemässä arvioinnissa materiaalin hyötynä mainitaan isosille pidettävä oma ryhmis. Yksi ohjaajista mainitsee: "On tärkeää, että he voivat perehtyä syvällisemmin asiaan". Ohjaajan mukaan on hyvä, että isosten kanssa perehdytään päivän teemaan paremmin, ennen kuin heidän kanssaan käydään läpi rip-pikoululaisille pidettävän ryhmiksen sisältö. Keskustelukysymysten liittyminen nuorten elämään on mainittu tärkeäksi asiaksi ohjaajilta saaduissa vastauksissa. Ryhmäkertoja kuvataan monipuolisiksi, mutta kuitenkin yhteneväisiksi ja loogisesti eteneviksi. Ryhmäkerroista hyväksi mainitaan Jeesus- ja Pyhä Henki-ryhmikset. Isosten ryhmiksissä erityisen hyväksi mainitaan roolidraama ja "pingviini"-tehtävä.

Kysymyksellä "Mitkä olivat materiaalin haitat" selvitettiin materiaalin huonoja puolia. Osa materiaalimme kysymyksistä kuvataan "hölmöiksi ja sekaviksi" erityisesti Pelastus-ryhmiksen kohdalla. Materiaaliin kaivataan lisää tuotoksia ja tehtäviä. Erityisesti mainittuna oli tutustumiskerta, koska peli oli havaittu olevan liian lyhyt. Ohjaajat mainitsevat materiaalien eri ryhmistuntien olevan eri laajuisia. Kehittämissideana ehdotetaan materiaalin täydentämistä vaihtoehtoisilla tehtävillä ja varakysymyksillä, jos ryhmä suoriutuu tehtävistä nopeasti. Toteuttamisvaihtoehdoilla huomioitaisiin myös ryhmien väliset erot suoriutua tehtävistä. Ryhmistuntien alkuun ehdotetaan kevyitä tunnelmaan virittäviä tehtäviä.

Ohjaajat ovat sitä mieltä, että ryhmikset tukevat oppitunteja. Yksi ohjaajista kertoo esimerkin raamatturyhmämateriaalin auttaneen Jeesus-oppituntien suunnittelussa, koska materiaalissa käsiteltyihin teemoihin ei tarvinnut oppitunneilla käyttää niin paljon aikaa. Toinen ohjaajista nostaa esille materiaalin joustavuuden käsittelyjärjestyksen suhteen: "Materiaali tukee oppitunteja, osaa järjestystä muokaten. Hyvä juttu, että ryhmisten järjestys ei ole kiveen hakattu." Yhdessä vastauksessa on mainittu päällekkäisyyksien mahdollisuus oppituntien ja materiaalien välillä, mutta vastauksessa painotetaan ohjaajan vastuuta perehtyä käytettävään ryhmismateriaaliin.

4.5 Yhteenveto

Raamatturyhmämateriaalia tehdessämme pidimme ryhmisten ja tehtävien mielekkyyttä ja mukavuutta tärkeänä asiana. Niemelän pitkittäistutkimuksen mukaan sosiaaliset tilanteet ja yleinen ilmapiiri ovat rippikoululaisille mieleenpainuvimpia asioita, joilla on merkitystä myöhempään asenteeseen seurakuntaa kohtaan (Niemelä 2007, 51–52, 166). Ryhmikset ovat olleet suuren osan rippikoululaisista ja lähes kaikkien isosten mielestä mukavia. Rippikoululaiset pitivät ryhmän yhteishengenä yhtenä parhaista asioista ryhmiksissä. Rippikoululaisten ja isosten vastauksissa korostuu myös ryhmän merkitys. Yksi ohjaajista kuvaa ryhmiksiä: "Nuoret ovat tykänneet ryhmiksistä! (Tai ainakin omista ryhmistään)" Rippikoululaisista lähes kolme neljästä (71 %) on sitä mieltä, että Raamattua oli mukava lukea oman ikäisten kanssa. Suurin osa rippikoululaisista (86 %) on samaa mieltä, että ovat oppineet jotain uutta Raamatusta.

Isosten avoimissa vastauksissa mainittiin ryhmisten toimineen loppuviikosta paremmin. Ohjaajien tekemässä arvioinnissa kaivattiin tutustumiskertaan lisää tehtäviä ja jokaiseen ryhmäkertaan omaa ryhmistunnin aloittamiseen sopivaa lyhyttä tehtävää, joka auttaa siirtymään varsinaisiin tehtäviin. Rippikoululaisten ja isosten vastauksissa nousee esille ajan loppuminen joissakin ryhmistunneissa. Toisaalta joillakin ryhmistunneilla aikaa oli liikaa. Ajan käyttöön liittyvät kehittämisideat näkyvät myös ohjaajien antamissa vastauksissa. Isosten ja ohjaajien vastauksissa ehdotettiin lisäkysymysten ja vaihtoehtoisten tehtävien sisällyttä-

mistä materiaaliin. Materiaalin kehittämisen kannalta on oleellista tasapainottaa eri ryhmäkertojen tehtävät siten että tehtävää olisi joka ryhmistunnissa yhtä paljon ja ajankäyttö tasaantuisi.

Toiminnalliset tehtävät mainittiin lähes joka neljännessä (23 %) rippikoululaisen vastauksessa parhaaksi asiaksi ryhmiksissä. Suuri osa (83 %) rippikoululaisista on osittain tai täysin sitä mieltä, että tehtävät olivat kivoja. Neljä viidestä (82 %) rippikoululaisesta vastasi, että tehtävät auttoivat Raamatun ymmärtämisessä. Rippikoululaiset, isokset ja ohjaajat kaipasivat lisää tehtäviä ja toiminnallisuutta. Materiaali on pyritty luomaan monipuoliseksi, jotta se mahdollistaisi kaikkien ryhmäläisten oppimisen. Monipuoliset menetelmät ovat joidenkin kannalta välttämättömiä, muttei haitaksi kenellekään (Kuusi & Porkka 2006, 119).

Kysymysten ja keskustelutehtävien selkeyttäminen näkyy kehittämistarpeena rippikoululaisten, isosten ja ohjaajien antamissa vastauksissa. Tehtävien ja kysymysten muuttaminen ymmärrettävään muotoon ilman tulkinnanvaraisia muotoiluja on materiaalin kehittämisen kannalta keskeinen haaste. Ohjaajat mainitsevat materiaalin hyötynä isosten omat ryhmikset, koska heillä on mahdollisuus käsitellä päivän teemaa syvällisemmin isosten kanssa, mikä antaa valmiuksia isosille toimia rippikoululaisille pidettävien ryhmisten ohjaamiseen. Lähes kaikki (95 %) isokset olivat sitä mieltä, että omat ryhmikset syvensivät tietoja Raamatusta.

Rippikoululaisilta kerätyssä aineistossa on muutama lomake, jotka ovat mahdollisesti tehty toisen rippikoululaisen kanssa yhdessä. Näitä lomakkeita on kuitenkin aineistossa niin pieni osa, ettei sillä ole merkitystä koko aineiston kannalta keskiarvoja tarkastellessa. Taustatietojen perusteella olemme pystyneet jaottelamaan vastaukset leireittäin. Tämä jaottelu osoitti, että leirikohtaisia eroja ei juuri syntynyt. Aineistomme otos on kattava, koska lähes kaikki rippikouluun vuonna 2014 osallistuneet vastasivat kyselyymme. Aineiston analysointi osoitti myös sen, että samankaltaisiin kysymyksiin oli vastattu yhden mukaisesti. Tällä perusteella näyttää siltä, että rippikoululaisten arvio materiaalista on varsin luotettava.

5 MATERIAALIN KEHITTÄMINEN

5.1 Havaintoja kerätystä aineistosta

Aineistossa esiintyy muutamia vastaajien mielestä tärkeitä asioita. Erityisen tärkeänä pidettiin ryhmähenkeä, ryhmän toimivuutta, materiaalin tehtäviä ja poispääsyä luokkatiloista. Aloittaessamme materiaalin päivitystä halusimme kiinnittää huomiota siihen, että nämä asiat säilyisivät ja vahvistuisivat myös päivityksessä materiaalissa. Ryhmähengen muotoutumista ja sen vahvistamista ajatellen teimme materiaaliin alkuun ryhmistunneille lämmittelytehtäviä, joiden kesto on noin viisi minuuttia. Lisäksi lisäsimme tutustumiskerralle ehdotuksen ryhmätehtävästä. Aineistosta selvisi myös, että toiminnallisia tehtäviä halutaan selvästi lisää. Lisäsimme päivitettyyn materiaaliin toiminnallisia tehtäviä keskustelun ja kysymysten lisäksi.

Aineiston mukaan ohjaajat ovat sitä mieltä, että materiaalissa voisi olla myös vaihtoehtoisia kertoja, joita voisi leirikohtaisesti valita. Tästä syystä raamatturyhmämateriaaliin lisättiin vaihtoehtoisia toteutuksia. Raamatturyhmien eri kokoontumiskerrat olivat erimittaisia, mikä aiheutti ongelmia käytännön toiminnalle. Tämä tuli ilmi niin rippikoululaisten, isosten kuin ohjaajienkin vastauksista. Tästä syystä muokkasimme kokoontumiskertoja niin, että niistä tulisi yhtä pitkiä. Materiaalin käytön ohjeistuksiin kaivattiin selkeyttä ja yksinkertaistamista. Halusimme kiinnittää tähän huomiota, koska materiaalia käyttävät hyvin monenlaiset ihmiset. Rippikoululaisten, isosten ja ohjaajien vastauksissa kehittämistarpeena näkyy myös kysymysten ja keskustelutehtävien yksinkertaistaminen. Tämä oli yksi kehittämishaasteista päivittäessämme materiaali.

5.2 Materiaalin kehittäminen ryhmistunneittain

Alkuperäinen materiaali sisälsi seitsemän ryhmistuntia. Näihin kertoihin sisältyi taustatietoja, keskustelua, Raamatun lukua ja toiminnallisia tehtäviä. Materiaalin alussa oli tarvikelista ja ohjeita ryhmisten ohjaamiseen. Materiaalin sisältämät teemat olivat järjestyksessä tutustuminen, luominen, Jeesus, Jeesuksen verta-

ukset, pelastus, Pyhä Henki ja seurakunta. Ensimmäisellä kerralla materiaalissa keskitytään ryhmäyttämiseen ja ryhmädynamiikkaan. Rippikoululaiset pelaavat isosten johdolla lautapeliä, joka sisältää humoristisia tutustumiskysymyksiä. Pelin kesto oli aineiston mukaan liian lyhyt, joten lisäsimme tähän kertaan ehdotuksen tehtävästä, jossa ryhmälle keksitään nimi ja sen jäsenet esitellään muulle rippikouluryhmälle.

Toisen ryhmistunnin teemana on luominen. Tämä kerta sisältää Raamatun lukea, keskustelua ja tehtävän liittyen luomisen päiviin. Tehtävässä jokaisesta luomisen päivästä ryhmittäin yksi luomisen päivä askarrellaan tai maalataan. Alkuperäisessä ohjeistuksessa askartelu tehtiin pahvilaatikon avulla. Muokkasimme ohjeistusta siten että se mahdollistaa askartelun toteuttamisen ilman pahvilaatikoita. Kolmannen ryhmistunnin teemana on Jeesus. Teemaa käsitellään kaksiosaisen Raamatun kohdan avulla. Ensiksi luetaan kohta sokeasta kerjäläisestä ja sen jälkeen Sakkeuksesta. Keskustelukysymykset johdattelevat keskustelun pohtimaan Jeesuksen suhtautumista ihmisiin samanarvoisesti. Tämän ryhmistunnin ohjaajilta saadun positiivisen palautteen vuoksi ryhmistuntia ei muokattu.

Neljäntenä ryhmistuntina käsiteltiin Jeesuksen vertauksia näytelmien avulla. Ohjeistuksessa pyritään tuomaan näytelmien kautta vertauksia nuorille ymmärrettävälle kielelle. Aineiston mukaan näytelmien tekeminen on ollut usealle mieluinen tapa käsitellä Jeesuksen vertauksia. Viidennen kerran teemana on pelastus. Tämä ryhmistunti muodostui kolmesta raamatunkohdasta ja niihin liittyvistä keskustelukysymyksistä. Aineiston mukaan tämän ryhmistunnin keskustelukysymykset olivat sekavia ja teemoja oli yhdelle kerralle liikaa. Jätimme tälle kerralle ainoastaan yhden raamatunkohdan kysymyksineen ja lisäsimme siihen toiminnallisen tehtävän.

Kuudennen ryhmistunnin aiheena on Pyhä Henki. Teemaa käsitellään raamatunkohdan, keskustelukysymyksien ja toiminnallisen tehtävän kautta. Muokkasimme toiminnallisen tehtävän ohjeistusta siten että ryhmiksessä tuotetut kuvakollaasit käsitellään ryhmiksen sisällä isosen johdolla. Seitsemännen ryhmiksen teemana on seurakunnan esittely rippikoululaisille. Tämä toteutetaan raa-

matunkohdan, keskustelun ja haastattelun avulla. Rippikoululaiset haastattelevat omaa isostaan aiheeseen liittyen. Lisäsimme tähän ryhmistuntiin toiminnallisen tehtävän, jossa yksittäisen seurakuntalaisen tärkeyttä korostetaan.

Vastauksissa ilmeni, että materiaaliin kaivataan vaihtoehtoisia käsittelykertoja, joten lisäsimme materiaaliin kaksi täysin uutta ryhmiskertaa. Näiden ryhmistuntien teemat ovat kymmenen käskyä ja usko. Kymmenen käskyä ovat osana materiaaliamme, koska ohjaajien vastauksissa kaivattiin tämän teeman käsittelyä osana materiaaliamme. Käskyjä käsittelevällä kerralla tavoitteenamme on keskustelun ja tehtävän pohjalta tuoda käskyjen merkitystä nykypäivään ja herättää pohdintaa käskyjen tulkinnasta. Uskoa käsittelevällä kerralla korostamme sitä, että uskoa ei voi mitata millään maallisella mittarilla.

Aineiston mukaan ohjaajat pitivät tärkeänä, että isosille oli oma ryhmismateriaali ja omat ryhmistunnit, joissa käsiteltiin päivän teemaa syvällisemmin ja annettiin valmiuksia rippikoululaisille ohjattaviin ryhmiin. Vastauksissa esiintyneen positiivisen palautteen vuoksi säilytimme materiaalin kaksiosaisin rakenteen. Ryhmismateriaaliin tekemämme muutokset ja erityisesti lisätyt ryhmistunnit edellyttävät vastaavien muutosten tekemistä ohjaajien materiaaliin. Lisäksi ohjaajien materiaalin keskeisin kehittämishaaste on ohjeistuksissa. Isosille pidettäviä ryhmiä ohjaavat myös apuohjaajat, jotka ovat Korson seurakunnassa leirityössä toimivia vanhoja isosia. Tästä johtuen ohjaajan materiaalia käyttää ryhmänohjauskokemukseltaan ja taidoiltaan hyvin moninainen joukko.

Ohjaajan materiaalin tehdyissä muutoksissa korostetaan erityisesti tehtävien purun merkitystä. On tärkeää, että ryhmisten keskeiset ajatukset tuodaan koko rippikouluryhmän tietoon. Ohjaajien materiaaliin lisättiin ehdotus yhden ohjaajan vastuuttamisesta ryhmisten ohjaamiseen, jotta ryhmisten ohjaus ja purku toteutuisivat. Materiaalin ohjeistuksessa ei korosteta käsittelyjärjestystä, vaan sitä, että ohjaajat valitsevat kuhunkin päivään sopivan teeman. Rippikoululaisten vastausten pohjalta teimme ohjaajan materiaalin ohjeistukseen päivityksen liittyen ryhmätilanteisiin. Rippikoululaisten mielestä ryhmissä tärkeä asia oli se, että sai keskustella ja tehdä asioita pienryhmissä jossain muualla kuin luokkatiloissa. Lisäsimme ohjeistukseen ehdotuksen siitä, että kaikki ryhmikset pidettäi-

siin luokkatilojen ulkopuolella. Tämä ohjeistus korostaa ryhmähengen muodostumista ja erottaa ryhmätilanteen luokkatilassa tapahtuvasta opiskelusta.

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme oli kehittämishanke, jonka pohjana oli hankkeena tekemämme raamatturyhmämateriaali. Kehittämisen tueksi keräsimme aineiston raamatturyhmämateriaalin käyttökokemuksista rippikoululaisilta, isosilta ja ohjaajilta. Opinnäytetyömme tarkoitus oli tehdä Korson seurakunnalle toimiva raamatturyhmämateriaali rippikoulutyön käyttöön. Materiaalin tavoite oli tuoda Raamatun kertomuksia nuorille ymmärrettävälle kielelle. Opinnäytetyössämme yhtenä haasteena koimme sen, että kehityskohde oli oma hankkeena tekemämme materiaali. Kehitystyössä jouduimme ottamaan kirjoittamaamme tekstiin etäisyyttä, että pystyisimme arvioimaan itse materiaalia ja siitä kerättyä aineistoa luotettavasti. Tämän toteutumisessa auttoi, että materiaalin tuottamisen ja arvioinnin välillä oli kulunut noin puolivuotta aikaa. Hankkeena tehty materiaali oli valmis keväällä 2014 ja aineisto kerättiin kesän aikana. Syksyllä 2014 aloitimme aineiston analysoimisen. Toisaalta omaan materiaaliin oli helppo tehdä muutoksia aineiston pohjalta, koska itselle oli koko ajan selvää, mitä alkuperäisellä materiaalilla oli tavoiteltu.

Päivitetty materiaali oli valmis syksyllä 2014 ja sitä on mahdollista käyttää seuraavan vuoden rippikouluissa. Materiaalin edelleen kehittämisen kannalta sitä olisi aika ajoin hyvä arvioida ja lisätä siihen tuoreita ajatuksia. Materiaalin yksi alkuperäisistä ideoista on ollut, että sitä päivitetäisiin vuosittain. Materiaalin kansilehti sisältää vuosiluvun, joten sen vähintäänkin kansisivun päivittäminen on edellytys. Korson seurakunnassa on käytössä valokuvapankki, josta löytyviä kuvia saa käyttää seurakunnan omissa julkaisuissa. Materiaaliin sisällytetyt kuvat elävöittävät materiaalia ja olisi tärkeää, että myös kuvia vaihdettaisiin päivityksen yhteydessä. Kuvissa esiintyy seurakunnan työntekijöitä ja isosia, joten olisi päivittämisen kannalta merkittävää, etteivät kuvat olisi monta vuotta vanhoja. Päivitetty raamatturyhmämateriaali on toteutettu kokonaan Wordia käyttäen, joten sen muokkaaminen ja lisäysten tekeminen on jatkossa työntekijöille helppoa. Materiaalin julkaiseminen muissa tiedostomuodoissa ei olisi järkevää, koska se lisää työntekijöiden kynnystä materiaalin päivittämiseen.

Olemme mielestämme onnistuneet sisällyttämään valmiiseen materiaalin tehtäviä ja keskustelukysymyksiä, jotka auttavat nuorta ymmärtämään Raamatun sanomaa nykypäivänä. Materiaali sisältää rippikoulun kannalta oleellisia teemoja ja aiheita käsitellään nuorille sopivalla tasolla. Yhtenä keskeisenä tavoitteena oli monipuolistaa Korson seurakunnassa käytettävää materiaali toiminnallisemmaksi. Tässä tavoitteessa olemme onnistuneet mielestämme hyvin. Tätä tukee myös rippikoululaisilta, isosilta ja ohjaajilta saadut vastaukset. Materiaali sisältää monipuolisesti mm. keskustelukysymyksiä, askarteluja ja toiminnallisia tehtäviä.

Raamatturyhmämateriaalimme on tuotettu Korson seurakunnalle rippikoulutyön tarpeeseen. Materiaalimme on rakennettu siten että sitä on mahdollista käyttää myös muiden seurakuntien rippikoulutyössä. Työskentelyt ovat sovellettavissa raamatturyhmätyöskentelyn lisäksi myös oppituntimateriaaliksi. Tutustumiskerran Korso-peli on ainut erityisesti Korson seurakuntaan liittyvä osa raamatturyhmämateriaalia. Materiaalin rakenne on muotoiltu mukailemaan Korson seurakunnan rippikoululeirien päiväteemoja, mutta kokemuksemme mukaan teemat ovat myös muiden seurakuntien leireillä hyvin samankaltaisia. Lisäksi ohjaajien vastauksissa mainittiin, että järjestystä voi hyvin muokata, jos on käyttänyt poikkeavaa järjestystä päivien teemoittelussa.

Lähes jokaisella nuorella on käytössään puhelin tai muu laite, jolla on pääsy Internetiin. Virtuaalinen elämä on nuorille osa todellista sosiaalista ympäristöä. (Kirkkohallitus 2012, 11.) Lisäsimme materiaaliin myös mahdollisuuden käsitellä tehtäviä sosiaalisen median avulla. Tuotoksia voidaan kuvata ja jakaa nuorille tärkeissä sosiaalisen median väylissä. Ohjeistukseen lisättiin myös tarkennus, että on tarkoitus kuvata askarteluja, piirroksia tai muita tuotoksia, eikä ihmisiä. Intensiivisellä leirijaksolla tehdyistä näytelmistä tai esityksistä ei ole tarkoituksen mukaista jakaa kuvia tai videoita.

Opinnäytetyöprosessin aikana pohdimme myös toisen opinnäytetyöntekijän Ville Salmisen Korson seurakunnan rippikoululeireille osallistumisen merkitystä. Kesän aikana Salmisella oli mahdollisuus havainnoida ryhmien toimintaa ja materiaalin käytettävyyttä. Salminen keräsi havaintojaan ohjaajille tarkoitettuun

arviointilomakkeeseen. Havainnot olivat ohjaajien vastausten kanssa samankaltaisia, eikä niistä ilmennyt poikkeavia huomioita. Nämä havainnot on tarkoituksella jätetty erilleen ohjaajilta kerätystä vastauksista, koska arvioinnin luotettavuuden kannalta ei olisi ollut mielekästä sisällyttää opinnäytetyöntekijän havainnot arvioitavaan aineistoon.

Opinnäytetyön suunnitelmavaiheessa kirjasimme mahdollisina riskeinä arviointikysymysten asettelun onnistumisen. Heikkilän mukaan strukturoitujen kysymysten haittoja ovat vastausten mahdollinen harkitsemattomuus, vaihtoehdon ”en osaa sanoa” houkuttelevuus, vaihtoehtojen johdattelevuus, vaihtoehdon puuttuminen ja luokittelun epäonnistumisen vaikea korjattavuus (Heikkilä 2008, 51). Arviointikyselyssämme merkittävimpiä riskejä olivat kysymysten asetteluun liittyvien virheiden mahdollisuus. Aineistoa analysoidessa totesimme, että olimme onnistuneet valitsemaan hyvät kysymykset ja saamaan oleellista tietoa materiaalin kehittämiseen.

Ohjaajilta kerättyjä avokysymyksiä sisältäviä vastauksia saimme oletettua vähemmän takaisin. Vastaamatta jättäminen on yksi Heikkilän esittelemistä avo haittapuolista (Heikkilä 2008, 49). Vaikka vastauksia olikin oletettua vähemmän, saimme niistä hyviä kehitysideoita materiaalin kehittämiseen. Kun kysymykset eivät ole rajattu vastausvaihtoehdoilla, vastaajalla on mahdollisuus tuoda esiin monipuolisemmin näkökantojaan ja kehitysideoitaan (Heikkilä 2008, 50). Avoimia kysymyksiä sisältävän lomakkeen sijasta olisi voinut tehdä esimerkiksi yksilö- tai ryhmähaastatteluja ohjaajille, jotta olisimme saaneet kattavamman otoksen.

LÄHTEET

Fleminch, Tero 2014. Erityisnuorisotyönohjaaja, Korson seurakunta. Vantaa.
Henkilökohtainen tiedontanto 16.11.

Flöjt, Marko & Heikkonen Taru 2012. X-Files 316. Diakonia-
ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulu-
tushjelma. Opinnäytetyö. [http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-
2012121018852](http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2012121018852).

Hakola, Raimo; Pruuki, Heli; Pruuki, Lassi 2007. Raamis – Löytöretki. Helsinki:
Lastenkeskus Oy.

Harjunpää, Mikko; Paananen, Terhi; Parviainen, Jorma & Saarinen, Pekka
1994. Elämän siiville – Isoskouluttajan käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.

Heikkilä, Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Heinineva, Jani & Koskela, Aapo 2012. Pelastushistoria puuhastellen. Diakonia-
ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulu-
tushjelma. Opinnäytetyö. [http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-
2012121819837](http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2012121819837).

Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Kehittämissasiakirja. Helsinki:
Kirkkohallitus.

Kuusi, Riitta & Porkka Jouko 2006. Yhtä paljon kaikille ei ole yhtä paljon kaikille.
Erilaiset oppijat rippikoulussa. Kirkkohallitus.

Köykkä, Arto 1993. 97 tapaa käyttää Raamattua – aineistoa rippikouluille, nuo-
rille ja aikuisille. Helsinki: Lastenkeskus Oy.

- Köykkä, Arto 2005. Raamattu ja nuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja OY, 55–70.
- Lehtinen, Erno; Kuusinen, Jorma; Vauras, Marja 2007. Kasvatuspsykologia. Helsinki: WSOY.
- Lähteenmaa, Jaana & Näre, Sari 1998. Nuorten vertaisryhmät. Teoksessa Antero Rissanen (toim.) Kartalla, rippikoulutyön käsikirja. Helsinki: Lastenkeskus Oy, 329–347.
- Moskuvaara, Saana 2011. Pysähdy kanssani Emmauksen tielle. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201102282725>.
- Niemelä, Kati 2002. Hyvä rippikoulu – Rippikoulun laatu ja vaikuttavuus. Tampere: Kirkontutkimuskeskus.
- Niemelä, Kati 2007. Rippikoulusta aikuisuuteen – Pitkittäistutkimus rippikoulun merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen – Suomen evankelisluterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Kirkkohallitus.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 82–108.
- Porkka, Jouko 2009. Rippikoulusta seurakunnan vapaaehtoistyöhön – Isoleksi haluamisen motiivit ja odotukset. Teoksessa Tapani Innanen & Kati Niemelä (toim.) Rippikoulun todellisuus. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 311–328.

- Porkka, Jouko 2012. Faith and Volunteering amongst the Young Church Volunteers – How Do they Affect Each Other? Prismet 4/2012, 233–252.
- Pruuki, Lassi & Tirri, Kirsi 2004. Mielekäs oppimin rippikoulussa. Teoksessa Heli Aaltonen, Lassi Pruuki, Pekka Saarainen & Tuula Pohjalainen-Vinko (toimi.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 35–55.
- Pruuki, Lassi 2009. Miten rippikoulussa opetetaan? Teoksessa Tapani Innanen & Kati Niemelä (toim.) Rippikoulun todellisuus. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 62–77.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Helsinki: Lasten Keskus Oy.
- Raamattu, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos.
- Rippikoulusuunnitelma 2001. Elämä – usko – rukous Rippikoulusuunnitelma 2001. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2001:10. Porvoo: Uusimaa Oy.
- Sipilä, Sanni 2012. Markus-hetkiä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään toimipaikka. Sosiaalian koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2013112618300>.
- Suomen evankelis-luterilainen i.a. Kasvatuksen tilastoista 2013.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/375C4DFA0CBBB21EC225785E003F47E7/\\$FILE/Varhaiskasvatus_nuoriso_ja_rippikoulutyö_teksti_2013.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/375C4DFA0CBBB21EC225785E003F47E7/$FILE/Varhaiskasvatus_nuoriso_ja_rippikoulutyö_teksti_2013.pdf). Viitattu 23.10.2014.
- Toikko, Timo & Rantanen, Teemu 2009. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampere university press.
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2011. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tynjälä, Päivä 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä.

LIITE 1: Raamatturyhmämateriaali isosille

198 jaetta Raamatusta

Isosten materiaali

Korson seurakunta
2015

Ryhmiksissä tarvittavat välineet aihealueittain:**Tutustuminen:**

Noppa, pelinappulat ja pelilauta (ohjaajalta)
(Huoneen tauluun a3-paperi ja värikynät/tussit)

Luominen:

Raamattu, ja a) pahvilaatikko, muovikelmu ja askarteluvälineet tai b) paperi kullekin ryhmäläiselle ja maalausvälineet tai värikynät

Jeesus:

Raamattu

Jeesuksen vertaukset:

Raamattu

Pelastus:

Raamattu
8kpl a4-paperia + kynät

Pyhä Henki:

Raamattu, Paperi kullekin ryhmäläiselle ja piirustusvälineet

Seurakunta:

Raamattu

10 käskyä

Raamattu
A3-paperi, kyniä

Usko

Raamattu
Paperia+kynät

OHJEITA

Käsissäsi on Korson seurakunnan ryhmismateriaali. Olet saanut vastuullisen tehtävän isosena: oman ryhmäsi ryhmisten ohjaamisen! Vastuu voi tuntua suurelta tai voi olla, että suoriudut tehtävästä vanhana konkarina. Muista kuitenkin, että boltsi ja leirin vetäjät ovat tukenasi kaikissa asioissa, myös tämän materiaalin käyttämisessä ja ryhmisten vetämisessä. Ryhmisten tärkeimpänä ajatuksena on, että rippikoululaiset saavat lukea Raamattua juuri oman ikäistensä nuorten kanssa, eikä aina vain aikuisen opastuksella. Lisäksi on tärkeää, että rippikoululaiset voivat käydä esiin tulevia kysymyksiä läpi hieman vanhempien nuorten kanssa, kuten juuri sinun kaltaisesi isosen kanssa.

Alla on ohjeita siihen, millainen ryhmiksen runko on ja millaisia tarvikkeita kuhunkin ryhmikseen tarvitset. Kun näiden lisäksi mukana on rento meininki ja terve maalaisjärki onnistut varmasti tehtävässäsi. Tsemppiä ripariviikon ryhmiksiin!

Ryhmisten paikoiksi valitaan sellaiset tilat, joissa ryhmät voivat kokoontua ilman ulkopuolisia häiriöitä. Olisi hyvä, jos jokainen ryhmä voisi kokoontua paikassa, joka ei ole luokanomainen opiskelutila. Sopiva ryhmisten pituus on noin 45 minuuttia. Isosen on huolehdittava, että tätä aikaa ei liioin aliteta, eikä ylitetä.

Ennen ryhmistä:

- Tutustutaan yhdessä ohjaajan kanssa päivän aiheeseen
- Huolehdi, että sinulla on kaikki tarvikkeet päivän ryhmistä varten
- Perehdy huolella päivän aiheen taustoihin

Ryhmisten kulku:

- 1) Lämmittelytehtävä, joka valittu yhdessä ohjaajan kanssa
- 2) Isonen kertoo mahdollisimman paljon taustatietoja päivän aiheesta **omin sanoin** ja materiaalilla täydentäen.
- 3) Luetaan **yhdessä** päivän Raamatun kohta
- 4) Käydään **rauhassa** läpi päivän keskustelukysymykset
- 5) Tehdään mahdollinen päivän teemaan liittyvä tehtävä

Sosiaalisen median käyttäminen ryhmistehtävissä on mahdollista. Työskentelejä voidaan kuvata kännyköillä ja laittaa Instagramiin tai vastaavaan nuorten käyttämään palveluun. Kuvien julkaisussa on otettava huomioon, että kuvataan vain tuotoksia eikä ihmisiä. Siis myöskään näytelmiä ei kannata kuvata, koska osallistujat eivät välttämättä halua nähdä kuviaan leirijakson jälkeen julkisissa palveluissa.

RYHMÄTEHTÄVÄT

Jokainen ryhmiskerta aloitetaan lämmittelytehtävällä. Tältä sivulta valitaan yhdessä jokaiselle ryhmälle sama tehtävä ryhmiskertoihin. Tehtävän on tarkoitus kestää noin 5 minuuttia. Jos tehtävän tekemiseen tarvitaan erityisiä tarvikkeita, isonen pyytää nämä ohjaajalta.

Lämmittelytehtävät:

Huoneentaulu (Tutustumiskerta)

Ryhmä tekee A3-paperille taulun josta löytyy seuraavat asiat: ryhmän nimi isolla, jokaisen ryhmäläisen nimi ja kuva. Ryhmäläisen kuvaan liitetään kolme positiivista asiaa hänestä itsestään.

Paperitorni

Ryhmälle annetaan kolme A4-paperia. Ryhmän tehtävä on rakentaa papereista mahdollisimman korkea torni. Papereita saa repiä ja taitella miten haluaa. Tornit mitataan ja ryhmien välillä voidaan kilpailla, siitä kenen torni oli korkein.

Patsas / Still-kuva

Tehkää ryhmänne nimeen liittyvä patsas tai still-kuva.

Ryhmän huuto

Keksikää ryhmällemme sopiva kannustushuuto, mitä voi käyttää esimerkiksi leiriolympialaisissa tai yhteisissä ohjelmissa. Harjoitelkaa huuto hyvin.

Ryhmäkuva

Ottakaa kameralla tai kännykällä ryhmäkuva. Kuvassa saa käyttää mielikuvitusta. Kuvat voidaan kerätä ohjaajan toimesta yhteen.

Sanaselitys

Kukin ryhmäläinen vuorollaan selittää sanan ja muut yrittävät arvata. Peliä pelataan vähintään kaksi kierrosta. Selitetään seuraavat sanat: Vedenpaisumus, enkeli, Jeesus, Mooses, Nooan arkki, alttari, isä, rukous, risti, kirkko, paimen, opetuslapsi, virsi, Raamattu, Jumalanpalvelus, pappi...

Tarvittaessa sanoja voi keksiä lisää.

Ryhmäpantomiimi

Isonen antaa aiheen ryhmälle, mikä toteutetaan pantomiimina. Vuorollaan kukin ryhmäläinen yrittää arvata, mitä muu ryhmä esittää. Kaikkien on osallistuttava ja pantomiimi ei saa sisältää ääntä. Aiheita: ruohonleikkuri, imuri, mikroaaltouuni, sohva, kirja, kanootti, kello..

Tarvittaessa aiheita voi keksiä lisää.

Jonot

Ryhmän tulee asettua jonoon tiettyyn järjestykseen. Ryhmä ei saa puhua tehtävän aikana. Isonen antaa aiheen, jonka mukaan ryhmäläiset asettuvat jonoon. Esimerkiksi, jonoon voidaan järjestyä iän mukaan. Aiheita: nimen alkukirjaimen mukaan, ikä, kengännumero, sukunimen kolmas kirjain, jne...

Etsikää netistä:

Ryhmäläiset etsivät vastaukset Korson seurakunnan nettisivuilta seuraaviin kysymyksiin. Jos kaikilla ryhmäläisillä on nettiyhteys, voidaan etsiminen tehdä kilpailuna.

Kuka on Korson seurakunnan kirkkoherra? Milloin nuorten kulma on auki? Uusin Korson seurakunnan Facebook-päivitys? Mikä on NuPe? Mikä on Korson kirkon osoite? Milloin Korson kirkossa on Messu?

TUTUSTUMINEN

Korso noppapeli:

Peliä pelataan heittämällä noppaa ja liikkumalla silmäluvun osoittaman määrän ympyröitä pelilaudalla. Tullessaan jonkin numeron kohdalle, pelaaja vastaa numeroa vastaavaan kysymykseen. Erikoisemmat ruudut on selitetty pelilaudassa, joka löytyy seuraavalta sivulta. Myös isonen pelaa peliä leiriläisten kanssa ja vastaa kysymyksiin. Pelin voittaa se, joka tulee ensimmäisenä maaliin, mutta olisi hyvä jos kaikki pelaisivat tasapuolisuuden nimissä maaliin asti. Nopan saatte ohjaajalta ja pelinappulassa voitte käyttää omaa mielikuvitustanne. Esimerkiksi pieni kolikko toimii tässä tehtävässä hyvin. Muistakaa, että pelissä ei ole tärkeintä voittaminen vaan juuri toisiin tutustuminen ja keskustelu osittain humorististen kysymysten pohjalta. Pitäkää hauskaa!

1) Korson asema

Tulet Korson asemalle. Mistä olet tulossa?

2) Pieni S-market

Junamatkan jälkeen sinulla on rahaa enää kolme euroa. Mitä ostat?

3) Sokeva

Mitä teet täällä?

- A) shoppaillet kirpputorilla B) pelaat sisäfutista
C) scoottaat frendiesi kanssa

4) Nuorisotalo

Kuljet kohti Nuorisotaloa. Huomiosi kiinnittyy
A) Tuliterään kevariin B) Verrattomaan nakkitarjoukseen
C) Vetävän oloiseen kundiin/gimmaan.

5) Korson grilli "snägäri"

Sinulla on nälkä. Mitä tilaat?

- A) Ranskalaiset B) makkara-perunat C) jotain muuta
D) mikä on snägäri?

6) Iso S-market

Näet pihalla ostoskärryn. Mitä teet?
A) Palautat ostoskärryn kauppaan. B) Lähdet rullaamaan kärryllä asematunneliin

7) Lidl

Mikä on lidl:n slogan?

- A) Se nyt on vain tyhmää maksaa liikaa B) Taattua laatia C) Maailma tarvitsee esikuvia

8) Neste

Nesteen kohdalla jänis loikkii tien yli. Tämä näky saa sinut eläinrakkaalle tuulelle.
Minkä lemmikin ottaisit? A) kilpikonnan B) miniposun C) kissan/koiran D) pc-hiiren

9) Niitty

Mitä mieluiten teet niityllä?

- A) Juot virvokkeita B) koulutat lemmikkiäsi C) harastat urheilua

10) Sandi

Pysähdyt ihaillemaan sandia. Millainen hirviö asustaa sen pohjassa?

- A) Ahven C) Ilkeä Majava C) Rölli D) jokin muu, mikä

11) Ankkalampi

Mitä teet ankkalammella?

- A) Uin B) kalastan C) katselen ankoja

12) Putoukset

Ilkeä Majava seuraa sinua ja juokset karkuun putouksille. Miten pakenet?

- A) Laskemalla putouksesta B) kierimällä läheiset portaat alas C) piiloutumalla putouksen taakse

13) Ravintola Aada

Aada on väriltään violetti. Jos saisit itse päättää, minkä värinen se olisi?

14) Sorento

Missä elokuvassa Sorento esiintyy?

- A) Turku B) Tampere C) Korso

15) Sero

Sinulla on nälkä pitkän matkan jälkeen. Mitä syöt?

- A) Kebabin B) pizzan C) salaatin

16) Filmtown

Minkä filmitähden haluaisit tavata? Miksi?

17) Kirkonkulma

Saavut Kirkonkulmaan. Mitä ostat?

18) Korson koulu

Mikä on lempiaineesi koulussa?

19) Lumo

Mitä tekisit täällä mieluiten?

- A) Urheilut B) luet kirjoja C) hengaat kavereiden kanssa

20) Kirkko

Saavut kirkon pihaan. Voitit pelin. Miltä nyt tuntuu?

LUOMINEN

Raamatussa mainittu luomisjärjestys muistuttaa suuresti luonnontieteiden kuvaa siitä, missä järjestyksessä elämä on ilmaantunut maapallolle. Tästä tosiasia ei tulisi kuitenkaan tehdä liian suuria johtopäätöksiä, vaan Raamatun luomiskertomuksen on sallittava pysyä Raamatun luomiskertomuksena., eikä tarkoituksena olekaan edes tieteellisesti selittää maailman syntä.

Luetaan yhdessä: 1. Moos. 1:1-2:3

Mihin näistä kysymyksistä luomiskertomuksesta voi etsiä vastauksia?

MITEN maailma on syntynyt?

MILLOIN maailma on syntynyt?

KUKA loi maailman?

MIKSI maailma luotiin?

Keskustelukysymykset:

Miten tiede selittää maailman synnyn?

Miten Raamatun luomiskertomus muistuttaa tieteen kuvaamaa selitystä?

Luomiskertomuksen mukaan ihminen on luotu viljelemään ja varjelemaan maata. Miten ihminen on tässä mielestäsi onnistunut?

Tehtävä: Luomisen päivät

Valitaan tehtävä A tai B. Ryhmien määrästä riippuen ohjaaja valitsee sopivat luomisen päivät.

1. Päivä: Autio ja tyhjä, tulkoon valo.

3. Päivä: Maa/Vesi, kasvit

5. Päivä: Veden eläimet, linnut.

7. Päivä: Lepo.

2. Päivä: Taivaankansi.

4. Päivä: Aurinko, kuu, tähdet.

6. Päivä: Eläimet, ihminen

A) Ryhmä saa pahvilaatikon ja muovikelmua ja mahdollisesti muita askarteluvälineitä

Jokainen ryhmä saa esitettäväkseen yhden luomisen päivän. Laatikkoon rakennetaan luonnon aineksia ja askartelumateriaaleja hyödyntäen esitys kustakin päivästä. Laatikon avoin sivu peitetään kelmulla. Työt puretaan yhdessä ohjaajan opastuksella (Päivän peilissä). Ryhmät voivat esimerkiksi esitellä omat työnsä muille ryhmille. **Työn voi toteuttaa myös ilman pahvilaatikkoa. Tällöin askartelun voi tehdä askartelutarvikkeista ryhmän valitsemaan paikkaan.**

B) Ryhmätyö: kuvallinen esitys luomisen päivästä

Ryhmä saa maalausvälineitä (Mahdollista käyttää myös värikyniä). Jokainen ryhmä saa esitettäväkseen yhden luomisen päivän. Työt puretaan yhdessä ohjaajan opastuksella (Päivän peilissä). Ryhmät voivat esimerkiksi esitellä omat työnsä muille ryhmille.

JEEBUS

Raamatussa köyhät, hylätyt, pakolaiset ja syrjäytyneet saavat Jumalan erityistä huomiota ja myötätuntoa osakseen. Mutta mitä voidaan sanoa sortajista? Kun Jeesus saapuu Jerikon kaupunkiin, seuraa kaksi tapahtumaa: ensin Jeesus parantaa sorretun miehen. Sitten Jeesus osoittaa rakkautta sortajalle. Nämä kaksi tarinaa yhdessä tarkasteltuina antavat kuvan siitä, miten Jeesus suhtautui sorrettuihin ja sortajiin. Publikaanilla on veronkantaja, jolla oli oikeus periä veroa Roomalla.

Luetaan yhdessä: Luuk.18:35-44	Luetaan yhdessä Luuk. 19:1-10
<p>Miksi väkijoukko yritti hiljentää kerjäläisen?</p> <p>Miten väkijoukko suhtautuu Jeesuksen tapaan toimia?</p>	<p>Millaiset mahdollisuudet Sakkeuksella olisi maksaa takaisin? (velka on suuri, rahat käytetty)</p> <p>Mikä olisi Sakkeuksen nykyaikainen vastike? (halveksittu verokantaja, joka keräsi liikaa veroja laittaakseen osan omaan taskuun)</p>

Keskustelukysymykset

Miten Jeesus suhtautuu sorrettuihin?

Miten Jeesus suhtautuu sortajiin?

Oletko koskaan ollut tilanteessa, jossa jotakin toista on kiusattu ja sinun olisi tehnyt mieli auttaa häntä, mutta väkijoukon paine on estänyt sinua toimimasta?

Mitä mieltä olet kerjäläisistä nykypäivänä?

Mainitse ihmisiä, jotka tuntuvat niin pahoilta, että on vaikea ajatella Jumalan anteeksiannon kuuluvan heillekin? Onko mahdollista, että hekin pääsevät tai vaaseen? (Sarjamurhaaja, pedofiili, koulusurmaaja)

Muistele tilannetta jossa olisit ansainnut rangaistuksen, mutta sait täysin anteeksi. (Lapsuudesta esimerkkejä?)

Voiko ihminen elää loputtomasti huonolla omalla tunnolla? Onko esim. lapsuudessaasi kokemuksia, jossa huono omatunto on tehnyt olosi sietämättömäksi?

JEESUKSEN VERTAUKSET

Kreikkalaiset filosofit Sokrates, Platon ja Aristoteles opettivat kukin yli neljän vuosikymmenen ajan. Jeesus puolestaan opetti vain kolmen vuoden ajan. Silti Jeesuksen vaikutuksen voidaan väittää kestäneen pidempään. Mistä se johtuu? Jeesuksen vertaukset olivat jokapäiväisen elämän tarinoita, joiden merkitys piili pintaa syvemmillä. Joskus merkitys oli ilmeinen, joskus kätketty. Vertaukset keskittyvät yleensä yhteen olennaiseen asiaan ja siksi niillä ei katsota olevan useampia merkityksiä. Vertausten hienous piilee siinä yksinkertaisessa asiassa, että niiden sanoma on yhä uudelleen ja uudelleen tulkittavissa läpi sukupolvien.

Tehtävä: Näytelmä

1. Isonen kertoo ryhmälle mitä tarkoitetaan vertauksella
2. Lukekaa ryhmälenne annettu Jeesuksen vertaus (A-G)
3. Pohtikaa ryhmässänne sitä, mikä on vertauksenne sanoma (mitä sillä haluttaisiin sanoa nykypäivän ihmiselle)
4. Tehkää näytelmä, josta vertauksen sanoma selviää. Sijoittakaa näytelmänne nykypäivään. Kiinnittäkää huomiota siihen, että näytelmänne ei olisi vain suoraan Raamatusta luettu ja Raamatun henkilöihahmoilla näytelty. Vinkkejä löydätte tällä sivulla olevasta listasta. Sopiva näytelmän pituus on noin 3 minuuttia.
5. Valmistautukaa esittämään näytelmänne muulle rippikouluryhmälle

A) Laupias samarialainen Luuk. 10:25-37

Tässä vertauksessa Jeesus opettaa lähimmäisen rakkaudesta. Samarialainen tarjosi apuaan tuntemattomalle Juutalaiselle miehelle. Samarialaiset olivat juutalaisten silmin katsottuna halveksittu kansanryhmä, jolta apua ei olisi odotettu. Pappi ja leeviläinen taas ovat sosiaalisesti arvostettuja henkilöitä. Samarialainen antoi vertauksessa kaksi denaaria majatalon isännälle. Yksi denaari vastaa työläisen päiväpalkkaa. Nykypäivänä voidaan ajatella Samarialaisen antaneen 200€ arvoisen summan.

B) Tuhlaajapoika Luuk. 15:11-32

Tuhlaajapoika-vertaus kertoo meille Jumalasta, joka rakastaa kaikkia harhateillä ja kadoksissa olevia. Tuhlaajapoika palaa isänsä luo tuhlatuun häneltä saaman ennakkoperinnön. Isä ei pelkästään odota kotona, vaan tulee juosten poikaansa vastaan. Vertauksessa tuhlaajapoika joutuu sikojen hoitajaksi. Juutalaiselle miehelle sikopaimenena toimiminen oli nöyryyttävä kokemus, koska he pitivät sikoja saastaisina. Syöttövasikka on juhliä varten kasvatettu eläin.

C) Kylväjä Mark. 4:1-9

Tässä vertauksessa siemenen katsotaan olevan Jumalan sanomaa ja erilaiset maaperät ihmisiä, jotka ymmärtävät sanoman eri tavoin. Selitys tästä vertauksesta löytyy: Mark. 4:13-20
ORAS= aluillaan oleva viljan kasvu
OHDAKE=vertaa rikkaruoho, joka vie muilta elinvoiman

D) Kadonnut lammak Luuk. 15:1-7

Vertauksen ajatuksena on, että Jumalan silmissä jokainen ihminen on tärkeä. Ajoittain ihminen ajautuu tilanteeseen, jossa hän joutuu etsimään uskoaan. Juuri tällaisia ihmisiä Jumala etsii.
PUBLIKAANI=veronkerääjä
FARISEUS=uskonoppinut

E) Kaksi rakentajaa Matt. 7:24-27

Jeesus halusi ihmisten kuuntelevan hänen opetuksiaan ja toimivan niiden mukaan. Tällä tarkoitetaan sitä, etteivät ihmiset vain kuuntelesi Jeesuksen opetuksia, vaan eläisivät niiden mukaan.

F) Suuret pidot Luuk. 14:15-24

Kutsu Jumalan valtakuntaan on avoin kaikille, mutta kaikki eivät ota sitä vastaan. Ketään ei ole ennalta suljettu pois.
AUTUAS=ikionnellinen

G) Armoton palvelija Matt. 18:21-35

Jumalan ehdottoman anteeksiannon tulisi olla mallina myös ihmisten välisiin suhteisiin. Vertaus kannustaa ihmisiä rajattomaan anteeksiantoon ja rakkauteen, jota rukoilemme myös Isä meidän-rukouksessa.
TALENTTI=6000 denaaria, eli noin puoli miljoonaa euroa. Denaari on yhden päivän palkka.

PELASTUS

Tärkeää on panna merkille, kuinka suuri yllätys ylösnousemus oli. Se mitä Jeesus oli ylösnousemuksestaan opetuslapsilleen kertonut, oli todennäköisesti mennyt heiltä täysin ohi, kuten käsittämättömillä puheilla on usein tapana. Ylösnousemus-tapahtuma on käsittämätön, eikä sitä voi järjellä selittää.

Luetaan yhdessä: Luuk. 24:1-12

Mikä on sinun mielestäsi ihme?

Onko poikkeuksellisen hyvä lääkäri ihmeidentekijä?

Mieti omasta elämästäsi tapahtumia, joille ei löydy järjellistä selitystä.

Kerro mielipiteesi ajatuksesta: Kyllä minäkin uskoisin Jumalaan, jos vain näkisin jonkun ihmeen.

Tehtävä:

Tehkää ryhmässä yhteinen sarjakuva lukemastanne raamatunkohdasta. Tehkää sarjakuvaanne yhteensä kahdeksan kuvaa. Jokainen kuva piirretään omalle a4-paperille. Sarjakuva voi olla väritetty tai mustavalkoinen.

PYHÄ HENKI

Kolmiyhteinen Jumala lähestyy ihmistä Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Pyhänä Henkenä Hän vaikuttaa kaiken aikaa omiensa keskellä. Pyhä Henki voidaan ehkä ymmärtää paremmin, kun huomataan, että sana "henki" liittyy ilmaan ja hengitykseen. Jumala on samalla tavoin läsnä kuin ympärillämme oleva ilma, ja Jumala vaikuttaa ihmisten keskellä samaan tapaan kuin tuuli. Aivan kuten tuulta, Pyhää Henkeä itseään emme voi nähdä, emmekä voi vaikuttaa sen toimintaan, mutta Pyhän Hengen toiminnan vaikutuksen voimme havaita. Jumala Pyhänä Henkenä synnyttää ja ylläpitää uskon, joka on Jumalan lahja, ja jota ei voi itse ansaita.

Luetaan yhdessä Ef. 2:8-10

Pelastuksen lahjasta ihminen ei voi antaa Jumalalle mitään vastalahjaa, mutta Jumalalta saatu lahja saa ihmisen miettimään myös omaa elämäänsä:

Millä tavoin voisit kehittää ja ylläpitää omaa hengellistä elämääsi?

Miten voisit parantaa lähimpiä ihmissuhteitasi?

Miten voisit kantaa vastuuta ihmiskunnan ja luomakunnan yhteisistä asioista?

Tehtävä: Hengen hedelmät

Tehkää lista ominaisuuksia, jotka liittyvät hyvään ystävyysuhteeseen? Millaisia ovat hyvän ystävän ominaisuudet?

Verratkaa tekemäänne listaa alla olevaan Raamatun kohtaan Hengen hedelmistä. Hengen hedelmät ovat hyviä asioita, jotka Pyhä Henki saa aikaan ihmisissä.

"Hengen hedelmää taas ovat rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, lempeys ja itsehillintä. Näitä vastaan ei ole laki. Ne, jotka ovat Jeesuksen Kristuksen omia, ovat ristiinnaulinneet vanhan luontonsa himoineen ja haluineen. Jos me elämme Hengen varassa, meidän on myös seurattava Hengen johdatusta. Emme saa tavoitella turhaa kunniaa emmekä ärsyttää ja kadehtia toisiamme." Gal. 5:22-26

Jokainen ryhmäläinen valitsee yhden hengen hedelmistä siten että jokaiselle tulee eri Hengen hedelmä. Ryhmäläiset piirtävät paperille tilanteesta, jossa vallitsee Hengen hedelmän ominaisuus näkyä. (esim. ystävykset halaamassa toisiaan) Isosen johdolla kuvat kootaan yhteen ja pohditaan vastausta kysymykseen:

Millainen maailma olisikaan jos nämä asiat toteutuisivat kaikkien ihmisten arjessa?

SEURAKUNTA

Seurakunta ovat seurakuntalaiset. Kaikki seurakuntaan kuuluvat muodostavat seurakunnan, eivät pelkästään papit, nuorisotyöntekijät tai kanttorit. Seurakuntalaiset ovat erilaisia, ja heillä jokaisella on oma paikkansa seurakunnassa. Lopulta kuitenkin Kristus on seurakunnan kulmakivi, jonka varaan koko seurakunta on rakennettu. Meillä kaikilla on oma tammamme ja halukkuutemme osallistua kirkkomme toimintaan. Toisista tulee aktiivisia toimijoita esimerkiksi isosena ollessaan, kun taas toiset ovat passiivisia seurakuntalaisia, jotka jo pelkästään olemassaolollaan tukevat seurakuntansa toimintaa esimerkiksi kirkollisveron maksamalla. Osa meistä on mukana seurakunnan toiminnassa vauvasta vaariin. Toisaalta monet meistä osallistuvat seurakunnan toimintaan osana arkista elämänsä, kuten silloin kun he aloittavat rippikoulun tai vievät vanhempina lapsiaan seurakunnan päiväkerhoon. Oli sosiaalinen statuksemme, aktiivisuutemme seurakunnassa tai elämäntilanteemme mikä tahansa, olemme kaikki silti täysin tasavertaisia seurakuntalaisia.

Luetaan yhdessä 1. Kor. 12-12-27

Mihin seurakunnan toimintaan olet osallistunut? (ennen rippikoulua tai sen aikana)

Tarvitseeko ihmisen mielestäsi osallistua aktiivisesti kirkkonsa toimintaan ollakseen hyvä kristitty?

Isoset vastaavat seuraaviin kysymyksiin ja esittelevät sillä tavoin seurakunnan toimintaa:

Haastattelu: Isosen haastattelu

Rippikoululaiset kysyvät nämä kysymykset Isoselta:

Millä tavoin olet eri-ikäisenä osallistunut seurakunnan toimintaan?

Millä tavoin osallistut juuri nyt?

Mitä seurakunnan toiminnassa mukana oleminen on antanut sinulle?

Oletko saanut uusia ystäviä?

Millaista mielekästä tekemistä seurakunta on sinulle tarjonnut?

Mitä uusia ajatuksia seurakunnan toiminnassa oleminen on herättänyt?

Millaista toimintaa seurakunnassasi järjestetään?

Kuka järjestää toimintaa seurakunnassasi?

Mihin sinä voit osallistua?

Missä sinä voisit olla mukana järjestämässä tai apuna?

Millaista toimintaa toivoisit seurakunnan järjestävän nuorille?

Tehtävä: Jalkapallojoukkue

Käännetään Raamatunkohta jalkapallokielelle niin kuin Paavali olisi puhunut ihmisruumiin sijasta jalkapallojoukkueesta.

Puhe säädyllyisistä ja hävettävistä ruumiin osista on kenties vaikea kohta. Siinä voidaan ajatella esimerkiksi sitä, että jokainen mestarijoukkue tarvitsee myös ison määrän taitavia vaihtopelaajia, jotka voivat kääntää pelin suunnan ja jotka korvaavat loukkaantuneita aloituskokoonpanon pelaajia.

10 KÄSKYÄ

”Käskyt ilmaisevat, millä ehdoilla kaikkien on hyvä elää. Niihin sisältyvä rakkauden vaatimus tunnetaan kaikissa uskonnoissa ja kulttuureissa. Ihminen ymmärtää, että käskyissä on ilmaistuna elämän oma laki. Sekä käskyjen rikkomisen että niiden noudattamisen seuraukset ulottuvat paljon laajemmalle kuin vain ihmiseen itseensä. Ne heijastuvat myös perheeseen ja yhteiskuntaan sukupolvesta toiseen.” (Katekismus)

Luetaan yhdessä 2. Moos. 20:1-17

Keskustelukysymykset:

Onko sinulla ”elämän ohjeita” tai ”periaatteita”, joiden mukaan elät?

Eroaako teksti jotenkin ”ulkoa opetelluista” 10 käskystä?

Onko käskyjä helppo noudattaa? Miksi/Miksei?

Mitä ajatuksia tämä kohta herättää?

Tehtävä: Kymmenen käskyä

1. Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Sinulla ei saa olla muita jumalia.
2. Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.
3. Pyhitä lepopäivä.
4. Kunnioita isääsi ja äitiäsi.
5. Älä tapa.
6. Älä tee aviorikosta.
7. Älä varasta.
8. Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.
9. Älä tavoittele lähimmäisesi omaisuutta
10. Älä tavoittele lähimmäisesi puolisoa, työntekijöitä, karjaa äläkä mitään, mikä hänelle kuuluu.

Edellä on lueteltuna 10- käskyä. Miettikää ryhmässä jokaisesta käskystä mahdollinen tapahtuma, joka rikkoo kyseistä käskyä. Valitkaa yksi tapahtumista ja tehkää siitä lehtiartikkeli. Mitä on tapahtunut? Miksi tapahtunut? Ketä oli paikalla? Mitä tapahtumista seurasi? Mitä vaikutuksia tapahtumalla on?

Lehtiartikkelit esitellään muille ryhmille ohjaajan johdolla.

USKO

Usko on luottamusta johonkin, mitä ei voida todistaa. Uskoa ei voida mitata tai arvioida. Uskoon kuuluu myös epäileminen. Jos ei usko johonkin, sitä olisi mahdotonta epäilläkään. Usko on luottamusta Jumalan rakkauteen ja siihen, että Jumalan rakkaus kantaa meitä. Toisaalta usko on suhde Jumalaan.

Luetaan yhdessä: Joh. 20:19-29

Mitä asioita Raamatussa on helppo uskoa?

Mitä on vaikeampi uskoa?

Miten ihmiselle mielestäsi kävisi, jos hän aina uskoisi vain sen, mitä on omin silmin nähnyt?

Mitä perusteita Tuomaalla oli epäillä muiden opetuslasten kertomusta?

Yksi Jeesuksen opetuslapsista, Tuomas, muistetaan usein epäilijänä. Hän halusi työntää sormensa Jeesuksen haavoihin, koska ei muuten voinut uskoa. Tuomaan tarina osoittaa kuitenkin sen, että jopa Jeesuksen lähimmissä seuraajissa oli epäilijöitä, joille uskominen ei ollut aina helppoa. Tämän perusteella voimme ajatella, että kristilliseen seurakuntaan saavat täysin oikeuksin kuulua myös ne ihmiset, joiden on vaikea uskoa tai joiden usko on heikko.

Tehtävä

Rippikoululaisille annetaan tehtäväksi piirtää/maalata paperille teos joka esittää ”Uskoa”. Aikaa piirtämiseen/maalaamiseen on noin 5 minuuttia. Tarkoituksena on piirtää ensiksi mieleen tullut asia, eikä niinkään keskittyä piirroksen/maalauksen lopputulokseen. Teokset esitellään muille ryhmäläisille.

Pyritään etsimään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia. Jokaisen usko on omanlaisensa, mutta niissä on tiettyjä yhtäläisyyksiä. Uskoa voidaan kuvata erilaisin symbolien avulla, mutta voiko itse uskoa piirtää?

MUISTIINPANOT

LIITE 2: Raamatturyhmämateriaali ohjaajille

198+39 jaetta Raamatusta

Ohjaajan materiaali

Korson seurakunta
2015

Tässä on listattuna kaikki mahdollinen mitä tarvitaan isosten kokonaisuuksiin sekä ryhmiksiin. Nämä on hyvä etsiä jo ennen leirille lähtöä yhteen ja samaan laatikkoon:

Lyijykyniä
 Värikyniä
 Paperia (A3 ja A4)
 Askartelutarvikkeita
 Maalausvälineitä
 Pahvilaatikkoja
 Teippiä
 Kelmua
 Noppia peliin
 Pelinappulat

Jokaiselle ryhmälle pelilauta A4-koossa erillisenä paperilla.

Ryhmiksissä tarvittavat välineet aihealueittain:

Jeesus:

Raamattu

Jeesuksen vertaukset:

Raamattu

Pelastus:

Raamattu

8kpl a4-paperia + kynät

Pyhä Henki:

Raamattu, Paperi kullekin ryhmäläiselle ja piirustusvälineet

Seurakunta:

Raamattu

10 käskyä

Raamattu

A3-paperi, kyniä

Usko

Raamattu

Paperia+kynät

YLEISTÄ

Käsissäsi on Korson seurakunnan ryhmisten ohjaajan materiaali. Tästä materiaalista löytyy isosten kanssa toteutettavia, ryhmiksiin valmistavia kokonaisuuksia, jotka:

A) ovat itsessään isosille mielekästä omaa toimintaa, jonka tarkoituksena on myös vahvistaa isosten jo olemassa olevaa seurakuntayhteyttä

B) antavat isosille valmiuksia heidän ohjaamiinsa ryhmiksiin. Tässä on hyvä muistaa, että moni isonen saattaa olla ensimmäistä kertaa elämänsä aikana vastuussa omasta ryhmästä!

Yleisenä ajatuksena tärkein on se, että jokaiseen kokonaisuuteen ja ryhmiksen suunnitteluun valmistaudutaan huolella.

Ohjaaja valitsee materiaalista sopivat teemat rippikoulun raamatturyhmätyöskentelyyn. Työskentelyjen järjestyksellä ei ole väliä, vaan on oleellisempaa löytää rippikoulun päiväteemoihin sopivat kokonaisuudet. Kaikkia työskentelyjä ei ole pakko käyttää.

Isosille suunnattu materiaali käydään läpi rippikoululaisten ollessa omilla oppitunneillaan. Tämä siksi, että isosilla olisi aikaa rippikoululaisille oppituntien välisillä tauoilla. Paikaksi sopii jokin yhteisistä tiloista.

Isosilla tulee olla mukanaan jokaiseen kertaan:

- Raamattu
- Oma ryhmismateriaali

Isosten kanssa tehdään päivittäin seuraavat asiat:

- 1) isokset kertovat, miten edellinen ryhmis on sujunut
- 2) Isosten oma kokonaisuus
- 3) Päivän rippikoululaisten ryhmis ja isosten ohjeistus siihen
- 4) Annetaan aikaa kysymyksille ja vastataan niihin
- 5) Jaetaan isosille ryhmiksiin tarvittava materiaali

Isosten kokonaisuudet menevät näin:

- 1) Valitaan joka ryhmälle isosten materiaalista yhteinen lämmittelytehtävä
- 2) Käydään läpi taustatiedot
- 3) Luetaan yhdessä Raamatun teksti(t)
- 4) Tehdään aiheeseen liittyvä tehtävä

Ryhmisten toimivuuden kannalta olisi hyvä, että yksi ohjaajista vastaa ryhmisten ja isosten ohjaamisesta.

Sosiaalisen median käyttäminen ryhmistehtävissä on mahdollista. Työskentelyjä voidaan kuvata kännyköillä ja laittaa Instagramiin tai vastaavaan nuorten käyttämään palveluun. Kuvien julkaisussa on otettava huomioon, että kuvataan vain tuotoksia eikä ihmisiä. Siis myöskään näytelmiä ei kannata kuvata, koska osallistujat eivät välttämättä halua nähdä kuviaan leirijakson jälkeen julkisissa palveluissa.

RYHMÄTEHTÄVÄT

Jokainen ryhmiskerta aloitetaan lämmittelytehtävällä. Tältä sivulta valitaan yhdessä jokaiselle ryhmälle sama tehtävä ryhmiskertoihin. Tehtävän on tarkoitus kestää noin 5 minuuttia. Jos tehtävän tekemiseen tarvitaan erityisiä tarvikkeita, isonen pyytää nämä ohjaajalta.

Lämmittelytehtävät:

Huoneentaulu (Tutustumiskerta)

Ryhmä tekee A3-paperille taulun josta löytyy seuraavat asiat: ryhmän nimi isolla, jokaisen ryhmäläisen nimi ja kuva. Ryhmäläisen kuvaan liitetään kolme positiivista asiaa hänestä itsestään.

Paperitorni

Ryhmälle annetaan kolme A4-paperia. Ryhmän tehtävä on rakentaa papereista mahdollisimman korkea torni. Papereita saa repiä ja taitella miten haluaa. Tornit mitataan ja ryhmien välillä voidaan kilpailla, siitä kenen torni oli korkein.

Patsas / Still-kuva

Tehkää ryhmänne nimeen liittyvä patsas tai still-kuva.

Ryhmän huuto

Keksikää ryhmällemme sopiva kannustushuuto, mitä voi käyttää esimerkiksi leiriolympialaisissa tai yhteisissä ohjelmissa. Harjoitelkaa huuto hyvin.

Ryhmäkuva

Ottakaa kameralla tai kännykällä ryhmäkuva. Kuvassa saa käyttää mielikuvitusta. Kuvat voidaan kerätä ohjaajan toimesta yhteen.

Sanaselitys

Kukin ryhmäläinen vuorollaan selittää sanan ja muut yrittävät arvata. Peliä pelataan vähintään kaksi kierrosta. Selitetään seuraavat sanat: Vedenpaisumus, enkeli, Jeesus, Mooses, Nooan arkki, alttari, isä, rukous, risti, kirkko, paimen, opetuslapsi, virsi, Raamattu, Jumalanpalvelus, pappi...

Tarvittaessa sanoja voi keksiä lisää.

Ryhmäpantomiimi

Isonen antaa aiheen ryhmälle, mikä toteutetaan pantomiimina. Vuorollaan kukin ryhmäläinen yrittää arvata, mitä muu ryhmä esittää. Kaikkien on osallistuttava ja pantomiimi ei saa sisältää ääntä. Aiheita: ruohonleikkuri, imuri, mikroaaltouuni, sohva, kirja, kanootti, kello..

Tarvittaessa aiheita voi keksiä lisää.

Jonot

Ryhmän tulee asettua jonoon tiettyyn järjestykseen. Ryhmä ei saa puhua tehtävän aikana. Isonen antaa aiheen, jonka mukaan ryhmäläiset asettuvat jonoon. Esimerkiksi, jonoon voidaan järjestyä iän mukaan. Aiheita: nimen alkukirjaimen mukaan, ikä, kengännumero, sukunimen kolmas kirjain, jne...

Etsikää netistä:

Ryhmäläiset etsivät vastaukset Korson seurakunnan nettisivuilta seuraaviin kysymyksiin. Jos kaikilla ryhmäläisillä on nettiyhteys, voidaan etsiminen tehdä kilpailuna.

Kuka on Korson seurakunnan kirkkoherra? Milloin nuorten kulma on auki? Uusin Korson seurakunnan Facebook-päivitys? Mikä on NuPe? Mikä on Korson kirkon osoite? Milloin Korson kirkossa on Messu?

LUOMINEN

Raamatun mukaan Jumala loi maailman. Se ei siis vain syntynyt Jumalasta, vaan se oli Jumalan aktiivinen tahto ja teko. Jumalalle on mahdollista luoda tyhjästä, vaikka emme pysty sitä täysin ymmärtämään tai selittämään.

Tiede pyrkii kuvamaan mahdollisimman tarkasti maailman syntymistä ja siihen liittyviä tapahtumaketjuja, mutta se ei pysty vastaamaan kysymyksen: Kuka on kaiken takana? Tieteellisistä selityksistä maailman syntymistä tunnetuin on alkuräjähdysteoria. Sen mukaan alussa kaikki maailmankaikkeuden massa oli puristuneena yhteen atomia pienempään pisteeseen. Alkuräjähdyksessä tämä massa alkoi levitä ja näin tuntemamme maailmankaikkeus alkoi hiljalleen muotoutua nykyiseen tilaansa.

Tieteen ilmiöistä puhuttaessa ei ole mielekäästä käyttää sanaa luoda, koska minkään tieteen teorian mukaan asioita ei vain luoda tyhjästä, vaan ne syntyvät erilaisten reaktioiden lopputuloksena. Aivan kuten maailmankaikkeus syntyy alkuräjähdyksen tuloksena. Tieteen ja uskon näkökulmat vaikuttavat ensisilmäyksellä olevan ristiriidassa toistensa kanssa, mutta ne pyrkivätkin vastaamaan eri kysymyksiin.

Tehtävä:

Pohditaan isosten kanssa miten seuraavat sanat poikkeavat toisistaan: Luoda ja syntyä.

Keksikää kolme lausetta, joissa esiintyy sana luoda ja kolme, joissa esiintyy sana syntyä. Vertailkaan näitä lauseita. Millaisia eroja näiden kahden sanan välillä huomaatte? Onko mahdollista keksiä lause, joissa voisi käyttää kumpaa tahansa sanaa?

Kun tutkitaan verbiä luoda, havaitaan, että se tarvitsee aina aktiivisen tekijän. Ihminenkin pystyy toiminnoillaan luomaan asioita, mutta ihminen tarvitsee siihen aina jonkin apuvälineen. Maalauksia ei luoda ilman pensseleitä tai musiikkia ilman instrumentteja. Ihminen ei näin ollen pysty luomaan tyhjästä, mutta Jumalalle se on mahdollista.

Luetaan: 1. Moos. 1:1-2:3

Pohditaan yhdessä: Mikä voisi olla luomiskertomuksen sanoma nykyihmisille?

JEEBUS

Taustatiedot(Luuk.18:35-43 ja 19:1-10):

Sokea mies: Sorrettu kerjäläinen pyytää apua Jeesukselta. Muut ihmiset (sortajat) yrittävät tukkia kerjäläisen suun. Jeesus kysyy tarkentavan kysymyksen kerjäläiseltä: "Mitä haluat minun tekevän sinulle?" Kerjäläinen pyytää Jeesusta parantamaan hänet sokeudesta. Kerjäläinen luottaa siihen, että Jeesus pystyy hänet parantamaan. Toisin kuin jonkun muun ohikulkijan kohdalla sokea pyytää kerjäläiselle tyypillisen kolikon sijasta Jeesukselta näköään. Jeesus vastaa: "Uskosi on parantanut sinut." Kerjäläinen uskoo, että Jeesuksella on Jumalan voima parantaa ja tunnustaa Jeesuksen Messiaaksi, kutsumalla tätä Daavidin pojaksi.

Sakkeus: Jeesus etsii kadonneita. Sakkeus oli kiinnostunut taka-alalla. Tekstissä ei kerrota, miten Jeesus huomasi Sakkeuksen, tai tiesi hänen nimensä. Sakkeus tarttuu epäilemättä Jumalan kutsuun, vaikka hän arveli, että Jumala ei halua olla tekemisissä hänen kanssaan. Sakkeus katu omia tekojaan. Pelastus on Jumalan lahja, jota ei voi omilla teoilla ansaita. Vaikka Sakkeus olikin tehnyt vääryyttä elämässään, hän tulee osalliseksi pelastuksesta kääntyessään Jeesuksen puoleen.

Jeesus huomaa ihmisjoukon Sakkeukseen kohdistavan vihamielen, mutta kääntääkin sen itseensä toisin kuin voisi ajatella. Tässä tilanteessa ilmenee armo. Ihminen pelastuu yksin Jumalan armosta Jeesuksen kautta. Jeesus on itse pelastuksen lähde, ja näin ollen hänen tullessa Sakkeuksen kotiin pelastus on jo osana Sakkeuksen perheen elämää. Pelastus on enemmän kuin yksittäinen päätös, se vaikuttaa koko elämään. Jeesus osoittaa Sakkeukselle uhrautuvaa rakkautta ja tuo samalla julki oman ristinsä teologiaa. Jeesus julistaa pelastuksen Sakkeuksen perheelle ennen kuin Sakkeus on suorittanut lupaamansa hyvityksen.

Tehtävä: Roolidraama

Isonen omaa roolia ei saa paljastaa hänelle missään nimessä ennen janelle asettumista! Muutoin koko tehtävältä menee pohja.

Tavoite: Isonen kokee, miten ihmisten välisessä toiminnassa muodostuu sosiaalisia arvojärjestyksiä sekä oivaltaa Jeesuksen toiminnan vallankumouksellisuuden tämän asettuessa syntisten seuraan vastoin ajan yleisiä odotuksia.

Tehtävä: Kullekin isoselle annetaan tietty rooli, jota hän ei itse tiedä, mutta jonka muut isokset tietävät. (esimerkiksi selkään kiinnitetty lappu) He kulkevat tilassa ja ajoittain tervehtivät toisiaan annettujen roolien mukaisesti sekä jäivät tilanteen niin salliessa myös keskustelemaan toistensa kanssa.

Purku: Lopuksi isokset asettuvat seisomaan janelle sen mukaan miten muut ovat heitä kohtaamisten aikana kohdelleet. Janan toisessa päässä ovat halveksitut ja toisessa arvostetut henkilöt. Puretaan keskustelemalla kokemuksista ja ohjaaja nostaa esiin Jeesuksen tavan kohdella kaikkia ihmisiä tasapuolisesti (Sokea mies ja Sakkeus).

Roolit: Sokea kerjäläinen; arvostettu opettaja; ylipappi; pieni lapsi; vieraspaikkakuntalainen kalastaja; muukalainen; ruhtinas; mies, joka kerää liikaa veroa ja pitää ylimääräisen itsellään.

JEESUKSEN VERTAUKSET

Kreikkalaiset filosofit Sokrates, Platon ja Aristoteles opettivat kukin yli neljän vuosikymmenen ajan. Jeesus puolestaan opetti vain kolmen vuoden ajan. Silti Jeesuksen vaikutuksen voidaan väittää kestäneen pidempään. Mistä se johtuu? Jeesuksen vertaukset olivat jokapäiväisen elämän tarinoita, joiden merkitys piili pintaa syvemmillä. Joskus merkitys oli ilmeinen, joskus kätketty. Vertaukset keskittyvät yleensä yhteen olennaiseen asiaan ja siksi niillä ei katsota olevan useampia merkityksiä. Vertausten hienous piilee siinä yksinkertaisessa asiassa, että niiden sanoma on yhä uudelleen ja uudelleen tulkittavissa läpi sukupolvien.

Tehtävä: Näytelmä

1. Isonen kertoo ryhmälle mitä tarkoitetaan vertauksella
2. Lukekaa ryhmälenne annettu Jeesuksen vertaus (A-G)
3. Pohtikaa ryhmässänne sitä, mikä on vertauksenne sanoma (mitä sillä haluttaisiin sanoa nykypäivän ihmiselle)
4. Tehkää näytelmä, josta vertauksen sanoma selviää. Sijoittakaa näytelmänne nykypäivään. Kiinnittäkää huomiota siihen, että näytelmänne ei olisi vain suoraan Raamatusta luettu ja Raamatun henkilöihahmoilla näytelty. Vinkkejä löydätte tällä sivulla olevasta listasta. Sopiva näytelmän pituus on noin 3 minuuttia.
5. Valmistautukaa esittämään näytelmänne muulle rippikouluryhmälle

A) Laupias samarialainen Luuk. 10:25-37

Tässä vertauksessa Jeesus opettaa lähimmäisen rakkaudesta. Samarialainen tarjosi apuaan tuntemattomalle Juutalaiselle miehelle. Samarialaiset olivat juutalaisten silmin katsottuna halveksittu kansanryhmä, jolta apua ei olisi odotettu. Pappi ja leeviläinen taas ovat sosiaalisesti arvostettuja henkilöitä. Samarialainen antoi vertauksessa kaksi denaaria majatalon isännälle. Yksi denaari vastaa työläisen päiväpalkkaa. Nykypäivänä voidaan ajatella Samarialaisen antaneen 200€ arvoisen summan.

B) Tuhlaajapoika Luuk. 15:11-32

Tuhlaajapoika-vertaus kertoo meille Jumalasta, joka rakastaa kaikkia harhateillä ja kadoksissa olevia. Tuhlaajapoika palaa isänsä luo tuhlatuun häneltä saaman ennakkoperinnön. Isä ei pelkää odota kotona, vaan tulee juosten poikaansa vastaan. Vertauksessa tuhlaajapoika joutuu sikojen hoitajaksi. Juutalaiselle miehelle sikopaimenena toimiminen oli nöyryyttävä kokemus, koska he pitivät sikoja saastaisina. Syöttövasikka on juhliä varten kasvatettu eläin.

C) Kylväjä Mark. 4:1-9

Tässä vertauksessa siemenen katsotaan olevan Jumalan sanomaa ja erilaiset maaperät ihmisiä, jotka ymmärtävät sanoman eri tavoin. Selitys tästä vertauksesta löytyy: Mark. 4:13-20
ORAS= aluillaan oleva viljan kasvu
OHDAKE=vertaa rikkaruoho, joka vie muilta elinvoiman

D) Kadonnut lamma Luuk. 15:1-7

Vertauksen ajatuksena on, että Jumalan silmissä jokainen ihminen on tärkeä. Ajoittain ihminen ajautuu tilanteeseen, jossa hän joutuu etsimään uskoaan. Juuri tällaisia ihmisiä Jumala etsii.
PUBLIKAANI=veronkerääjä
FARISEUS=uskonoppinut

E) Kaksi rakentajaa Matt. 7:24-27

Jeesus halusi ihmisten kuuntelevan hänen opetuksiaan ja toimivan niiden mukaan. Tällä tarkoitetaan sitä, etteivät ihmiset vain kuuntelesi Jeesuksen opetuksia, vaan eläisivät niiden mukaan.

F) Suuret pidot Luuk. 14:15-24

Kutsu Jumalan valtakuntaan on avoin kaikille, mutta kaikki eivät ota sitä vastaan. Ketään ei ole ennalta suljettu pois.
AUTUAS=ikionnellinen

G) Armoton palvelija Matt. 18:21-35

Jumalan ehdottoman anteeksiannon tulisi olla mallina myös ihmisten välisiin suhteisiin. Vertaus kannustaa ihmisiä rajattomaan anteeksiantoon ja rakkauteen, jota rukoilemme myös Isä meidän-rukouksessa.

TALENTTI=6000 denaaria, eli noin puoli miljoonaa euroa. Denaari on yhden päivän palkka.

PELASTUS

Luukas evankeliuminsa alussa:

"Jo monet ovat ryhtyneet työhön ja laatineet kertomuksia niistä asioista, jotka meidän keskuudessamme ovat toteutuneet, sen mukaan kuin meille ovat kertoneet ne, jotka alusta alkaen olivat silminnäkiä ja joista tuli sanan palvelijoita."

Tehtävä PINGVIINI

Jokaiselle isoselle annetaan tehtäväksi piirtää paperille pingviini. Aikaa tehtävään varataan noin 5 minuuttia ja jokainen tekee sen itsenäisesti. Piirtämisen jälkeen jokainen isosta esittelee oman pingviininsä muille. Etsitään pingviinipiirroksista yhtäläisyyksiä. Yhtäläisyyksiä voivat esimerkiksi olla: räpylät, nokka, siivet, väritys, jne.

Yhtäläisyyksien kautta johdatetaan isoset päivän ryhmiksen aiheeseen.

Luetaan yhdessä: Luuk. 24:1-12 ja Luuk. 24:36-53

Kerrotaan, että jokaisella on muistissa jonkinlainen käsitys siitä miltä pingviini näyttää. Kun jokainen piirtää oman näkemyksensä paperille niistä useimmiten löytyy yhtäläisyyksiä, vaikka jokaisen piirtämä pingviini onkin piirtäjänsä näköinen.

Sama pätee myös Jeesuksen ylösnousemuskertomuksiin ja niiden kirjoittajiin:

Kuvauksia Jeesuksen ylösnousemuksesta sävyttää hämmästyksen ilmapiiri. Kukaan ei oikein tunnu ymmärtävän, mitä lopulta on tapahtunut. Voidaan ajatella, että juuri ylösnousemus antoi alkusysäyksen kristinuskolle: ensimmäisten kristittyjen julistus oli juuri sitä, että Jumala oli herättänyt kuolleista ristiinnaulitun Jeesus Nasaretilaisen. Jos Jeesuksen kuolleista nouseminen ja ylösnouseminen ilmestyminen olisivat sepitettyjä tarinoita, olisiko ne kerrottu täysin yhdenmukaisesti? Mutta kun ne perustuvat ensimmäisten kristittyjen todellisiin kokemuksiin, ne ovat erilaisia. Vaikka he todistivatkin samaa tapahtumaa, he jokainen kokivat sen omalla tavallaan. Ylösnoussut Jeesus yllätti uudestaan ja uudestaan ja eri paikkakunnilla opetuslapsena.

PYHÄ HENKI

Pyhä Henki toimii meidän ihmisten kesellä. Näistä Pyhän Hengen vaikutuksista kerrotaan esimerkiksi Galatalaiskirjeessä: Gal. 5:22-26. Oppi Pyhästä Hengestä muistuttaa siitä, ettei kristillinen elämä ikinä ala ihmistä itsestään tai hänen omasta ansiostaan. Meissä oleva uskokin on Jumalan työtä.

Luetaan yhdessä 1. Kor. 12:4-11

Jumalan armolahjat ja Hengen hedelmät vaikuttavat meissä kaikissa, mutta näyttäytyvät eri tavoin. Seurakunnassa tarvitaan monenlaisia ihmisiä, hyvin monenlaisia kykyjä ja lahjakkuuksia. Ei pelkkä pappikaan voi tehdä rippileiriä. Leirillä korvaamattomin ihminen on kenties leirin emäntä, joka huolehtii leirin muonituksesta, tai linja-auton kuljettaja, joka vie kaikki turvallisesti paikasta toiseen.

Johdatellaan isoset siihen tosiasiaan, että he ovat rippikoulutyön kannalta kaikki korvaamattomia ja jokainen on tärkeä.

Tehtävä: Minä olen hyvä

Jokainen isonen kertoo itsestään kaksi asiaa, joissa hän on mielestään hyvä. Nämä hyvät puolet käydään yhdessä läpi.

Yhdessä todetaan, kuinka monenlaisia lahjoja jo yhteen isosryhmäänkin mahtuu, ja kuinka paljon hyvää voidaan niiden avulla saada aikaan.

Pohditaan yhdessä millaisiin asioihin näitä armolahjoja voisi käyttää:

- a) isosen oman hengellisen elämän hoitamisessa
- b) oman seurakunnan toiminnan kehittämisessä

SEURAKUNTA

Ohjaaja motivoi tehtävään kertomalla siitä, että maailman parasta jalkapallojoukkuetta ei voisi koota sillä tavoin, että maailman paras jalkapalloilija monistetaan kymmenen kertaa. Yhdellätoista pelipaikalla tarvitaan kullakin hyvin erilaisia taitoja

Luetaan yhdessä 1. Kor 12: 12- 27

Tehtävä: Jalkapallojoukkue

Käännetään Raamatunkohta jalkapallokielelle niin kuin Paavali olisi puhunut ihmisruumiin sijasta jalkapallojoukkueesta.

Puhe säädyllisistä ja hävettävistä ruumiin osista on kenties vaikea kohta. Siinä voidaan ajatella esimerkiksi sitä, että jokainen mestarijoukkue tarvitsee myös ison määrän taitavia vaihtopelaajia, jotka voivat kääntää pelin suunnan ja jotka korvaavat loukkaantuneita aloituskokoonpanon pelaajia.

Ohjaajalle:

(tämän osion voit toteuttaa ryhmisten ulkopuolella koko rippikouluryhmän kanssa)

Isokset esittelevät osaltaan seurakunnan toimintaa nuorten näkökulmasta ryhmisten aikana. Ohjaajan tehtäväksi jää esitellä seurakunnan työmuotoja ja muuta toimintaa. Tähän oivallinen hetki on esimerkiksi jollakin oppitunnilla tai vaikkapa koko ryhmälle yhteisesti illalla.

Tärkeää olisi, että myös isokset olisivat mukana tässä esittelyssä, sillä vaikka he ovat mukana seurakunnan toiminnassa isosina, he eivät välttämättä tunne seurakuntaansa muilta osin.

Tämä esittely voisi olla esimerkiksi jotain näiden kaltaista:

Seurakunnan työntekijöistä koottu diasarja

Seurakunnan eri työmuotoja esittelevä video

Oman seurakunnan ja koko kirkon WWW-sivuihin (www.evl.fi) tutustuminen.

10 KÄSKYÄ

”Käskyissään Jumala osoittaa, miten meidän tulee elää. Samalla hän paljastaa itsekkyytemme ja pahuutemme. Ensimmäinen käsky kysyy, minkä varaan me elämämme rakennamme. Kuka tai mikä on meidän jumalamme?

Jokainen etsii jotakin, johon voi kiinnittää toivonsa. Luulemme, että raha, valta ja kunnia suojaavat meitä. Rakennamme elämämme itsemme ja omien tekojemme varaan. Se, mihin ennen muuta turvaudumme, on meidän jumalamme. Omat jumalamme ovat kuitenkin toiveidemme ja unelmien heijastuksia. Ne eivät voi antaa, mitä lupaavat.” (Katekismus)

Kirjoitustehtävä

10 Käskyä

1. Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Sinulla ei saa olla muita jumalia.
2. Älä käytä väärin Herran, Jumalasi nimeä.
3. Pyhitä lepopäivä.
4. Kunnioita isääsi ja äitiäsi.
5. Älä tapa.
6. Älä tee aviorikosta.
7. Älä varasta.
8. Älä lausu väärää todistusta lähimmäisestäsi.
9. Älä tavoittele lähimmäisesi omaisuutta
10. Älä tavoittele lähimmäisesi puolisoa, työntekijöitä, karjaa äläkä mitään, mikä hänelle kuuluu.

Isot kirjoittavat paperille omia ajatuksiaan käskyistä. Mitkä käskyt ovat helppoja noudattaa? Mitkä käskyt taas vaikeita? Millaisissa tilanteissa käskyt näkyvät elämässäsi? Mitä merkityksiä löydät käskyistä? Jokainen isonen kirjoittaa omasta mielestään tärkeitä asioita ja sen verran kuin kokee tarpeelliseksi. Kirjoituksia ei ole tarkoitus lukea muille tai käydä läpi. Jokainen kirjoittaa vain itselleen. Purkuna voi kysyä miltä kirjoittaminen tuntui, eikä niinkään puuttua kirjoituksen sisältöön.

Keskustelukysymyksiä

Luetaan Mark. 10:17-27

Mitä käskyjä kertomuksen mies ei noudattanut?

Miten nämä käskyt eroavat raamatunkohdassa luetelluista käskyistä?

Jeesus vastaa kysymykseen: ”Kuka sitten voi pelastua”. Mitä Jeesus tarkoittaa vastauksellaan: ”Ihmiselle se on mahdotonta, mutta ei Jumalalle. Jumalalle kaikki on mahdollista” ?

Miten kaikki käskyt voisi tiivistää muutamalla lauseella? (apuna voi käyttää Mark. 12:30-31)

Ohjaaja voi halutessaan ohjata keskustelun lain ja evankeliumin suhteeseen ja armon merkitykseen pelastumisen kysymyksessä.

USKO

Usko on luottamusta johonkin, mitä ei voida todistaa. Uskoa ei voida mitata tai arvioida. Uskoon kuuluu myös epäileminen. Jos ei usko johonkin, sitä olisi mahdotonta epäilläkään. Usko on luottamusta Jumalan rakkauteen ja siihen, että Jumalan rakkaus kantaa meitä. Toisaalta usko on suhde Jumalaan.

Luetaan yhdessä: Joh. 20:19-29

Mihin minä uskon?

Mitä usko minulle merkitsee?

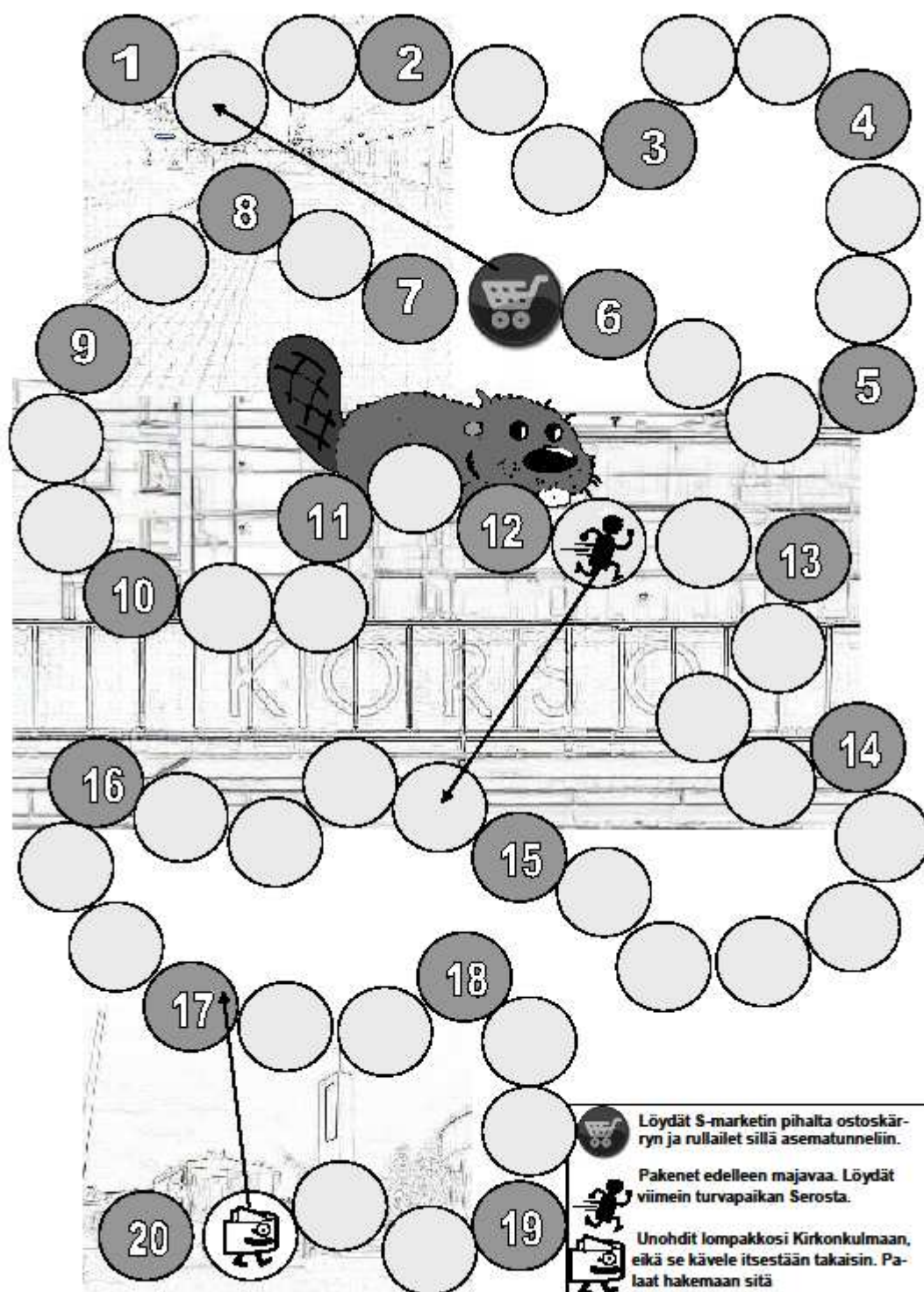
Miten uskosta voi kertoa muille?

Onko omasta helppo puhua? Miksi/miksi ei?

Tehtävä (Twiitti)

Isosten kanssa tehdään yhtenä ryhmänä 160-merkkiä sisältävä viesti (twiitti), jossa kerrotaan uskon merkityksestä. Tarkoitus on muotoilla viesti siten että se olisi helposti ymmärrettävä. Kirjoittakaa mikä merkitys uskolla on teille itsellenne ja muille kristityille. Tekstin voi kirjoittaa paperille tai twiitin voi halutessaan julkaista esimerkiksi #korsonriippikoulu #ripari2015...

MUISTIINPANOT

LIITE 3: Arviointilomake rippikoululaisille

Palaute ryhmiksistä

Osallistuit rippikoulusi aikana isosten ohjaamiin ryhmiin. Antamalla palautetta voit vaikuttaa ryhmismateriaalin kehittämiseen. Palaute kerätään nimettömänä.

Leiri, jolle osallistuit _____

Sukupuoli:

Tyttö Poika

Vastaa seuraaviin väittämiin (1-10) ympäröimällä mieleisesi vaihtoehto

1=täysin eri mieltä 3=osittain samaa mieltä

2=osittain eri mieltä 4=täysin samaa mieltä

Väittämät:	täysin eri mieltä	osittain eri mieltä	osittain samaa mieltä	täysin samaa mieltä
1 Ryhmistunnit olivat mukavia.	1	2	3	4
2 Ryhmikset olivat sopivan pituisia.	1	2	3	4
3 Ryhmiksissä käsiteltävät aiheet olivat tärkeitä.	1	2	3	4
4 Ryhmisten tehtävät olivat kivoja.	1	2	3	4
5 Tehtävät olivat helppoja.	1	2	3	4
6 Tehtävät auttoivat ymmärtämään käsiteltäviä aiheita	1	2	3	4
7 Tehtävät auttoivat ymmärtämään Raamatun sanomaa.	1	2	3	4
8 Opin jotain uutta Raamatusta.	1	2	3	4
9 Raamattu oli mukava lukea oman ikäisten kanssa.	1	2	3	4
10 Raamatun käsittely isosen johdolla oli mielekästä.	1	2	3	4

Vastaa seuraaviin kohtiin omin sanoin:

11 Mielestäni ryhmiksissä parasta oli:

12 Mielestäni ryhmiksissä huonointa oli:

Kiitos palautteesta!

LIITE 4: Arviointilomake isolle

Palaute ryhmiksistä

Osallistuit isosena ryhmiksiin ja niiden ohjaamiseen. Väittämät 1-4 koskevat ohjaamiasi ryhmiksiä ja kohdat 5-8 ohjaajan isosille pitämiä ryhmiksiä. Antamalla palautetta voit vaikuttaa ryhmismateriaalin kehittämiseen. Palaute kerätään nimettömänä.

Leiri, jolle osallistuit _____

Sukupuoli:

Tyttö Poika

Olen ollut isosena _____ kertaa.

Vastaa seuraaviin väittämiin (1-8) ympyröimällä mieleisesi vaihtoehto

1=täysin eri mieltä 3=osittain samaa mieltä

2=osittain eri mieltä 4=täysin samaa mieltä

	täysin eri mieltä	osittain eri mieltä	osittain samaa mieltä	täysin samaa mieltä
Väittämät ohjaamistasi ryhmiksistä:				
1 Ryhmistunnit olivat mukavia.	1	2	3	4
2 Ryhmiksille oli tarpeeksi aikaa.	1	2	3	4
3 Onnistuin ryhmisten ohjaamisessa.	1	2	3	4
4 Ryhmisten ohjeistus oli selkeä.	1	2	3	4

Väittämät ohjaajan isosille pitämistä ryhmiksistä:

5 Isosten ryhmikset olivat mukavia.	1	2	3	4
6 Isosten ryhmikset auttoivat leiriläisten ryhmisten pidossa.	1	2	3	4
7 Isosten ryhmikset syvensivät tietojani Raamatusta.	1	2	3	4
8 Isosten ryhmikset lisäsivät työtaakkaani.	1	2	3	4

Vastaa seuraaviin kohtiin omin sanoin:

9 Mielestäni ryhmiksissä parasta oli:

10 Miten kehittäisit materiaalia:

Kiitos palautteesta!

LIITE 5: Arviointilomake ohjaajille

Palaute ryhmiksistä

Ohjasit leirillä isosille ryhmiksiä ja ohjeistit heitä ryhmisten pitämisessä. Ryhmismateriaali on ensimmäistä kertaa käytössä tämän vuoden rippikoululeireillä. Palautteesi on tärkeä, koska sen pohjalta materiaali tullaan uudistamaan seuraavan vuoden rippikoulujen käyttöön.

Leiri, jolle osallistuin _____

Tehtäväni leirillä: Boltsi Leirin ohjaaja

1 Mitkä olivat mielestäsi materiaalin hyödyt?

2 Mitkä olivat mielestäsi materiaalin haitat?

3 Miten materiaalia voisi mielestäsi kehittää?

4 Jos pidit leirillä oppitunteja:
Tukeeko materiaali leiripäivien oppitunteja? Miten?

5 Kommenteja materiaalista (vapaa sana):

Kiitos palautteestasi!